DZIENNIK URZĘDOWY

POWIATU BUSKIEGO.

Część XVI. wydana i rozesłana 20. października 1917.

486.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najmiłościwiej wydać następujące Najwyższe Pismo odręczne:

Kochany Hrabio Szeptycki!

W zupełnem porozumieniu z Moim dostojnym Sprzymierzeńcem Jego Cesarską Mością Cesarzem Niemieckim chcę w myśl Manifestu z dnia 5-go listopada 1916 r. dalej wytrwale prowadzić budowę Państwa Polskiego, by wyzwolony z ciężkiego jarzma kraj już teraz, o ile na to tylko zezwala stan wojenny, zbawiennie mógł rozwijać swe zasobne siły państwowo-twórcze, kulturalne i gospodarcze.

Ciężke czasy wojenne, jakie przeżywamy, nie dozwalają jeszcze, iżby w stolicy kraju znowu zasiadł Król Polski w prastarej, chwałą okrytej koronie Piastów i Jagiellonów, oraz by w Warszawie rozpoczęło obrady nad dobrem kraju przedstawicielstwo narodu, oparte na zasadach demokratycznych. Lecz już teraz mają być w myśl życzeń narodu powołane do życia w miejsce dotychczasowych urządzeń władze Polskiego Królestwa,

wyposażone w moc prawodawczą i wykonawczą, tak iż odtąd w głównych sprawach władza państwowa będzie spoczywać w rękach Narodowego Rządu.

Władzom okupacyjnym mają być zastrzeżone w istotnej zgodności z wnioskami mężów zaufania kraju jedynie te uprawnienia, jakich wymaga stan wojenny.

Oby ten ponowny doniosły krok ku dopełnieniu budowy Państwa Polskiego zyskał błogosławieństwo Wszechmocnego Boga i przyczynił się do tego, by przyszłość wolnej Polski dobrowolnie opartej o Państwa centralne, które kraj uwolniły z pod jarzma rosyjskiego, była szczęśliwą i godną wielkiej przeszłości Narodu Polskiego.

W tym duchu upoważniam Pana do wydania wspólne z ces. niem. Jeneralnym Gubernatorem warszawskim dołączonego patentu o władzy państwowej w Królestwie Polskiem.

Reichenau, dnia 12. września 1917.

Karol, w. r.

Pismo obu Jeneralnych Gubernatorów do Komisyi prześciowej Polskiej Rady Stanu.

Rządy Austro-Węgier i Rzeszy niemieckiej przedłożyły swym Monarchom propozycye Tymczasowej Rady Stanu z dnia 3-go lipca 1917 r. o prowizorycznej organicacyi najwyższych władz państwowych polskich. Ich Cesarskie Moście Cesarz Austryi, Apostolski Król Węgier i Cesarz Niemiec polecili nam wydać załączony patent, który ustala zasady tymczasowych urządzeń konstytucyjnych Państwa Polskiego.

Rządy sprzymierzone widzą w utworzeniu Rady regencyjnej środek stosowny, nietylko żeby Państwu Polskiemu dać powszechnie uznaną reprezentancyę, lecz także, żeby przygotować przyszłą monarchię. Rada regencyjna bowiem jest aż do powołania głowy Państwa najwyższą przedstawicielką Państwa Polskiego i wykonywa z zastrzeżeniem międzynarodowego stanowiska Państw okupacyjnych prawa głowy Państwa.

Pierwszem zadaniem Rady regencyjnej będzie powołanie Prezydenta ministrow, ktorego zatwierdzenie zastrzegają sobie Rządy sprzymierzone. Przezydent ministrów, podejmuje natychmiast wszystkie potrzebne kroki, by w tych działach administracyi, które są przekazane polskiej władzy państwowej, przeprowadzić organiyacyę ministerstw i pozatem także w drodze rokowań z władzami okupacyjnemi doprowadzić do końca organizacyę polskich władz państwowych.

By życzeniom i interesom wszystkich kół narodu polskiego zapewnić przedstawicielstwo, ma znów powstać Rada Stanu w nowym kształcie, powiększonym składzie i z większemi atrybucyami. Rada Stanu jest poprzednikiem Sejmu Polskiego. Zadania Jej są natury prawodawczej. Podczas gdy rozporządzenie z dnia 26-go listoada i 1-go grudnia 1916 r. przyznaje Tymczasowej Radzie Stanu tylko głos doradczy, ma obecnie Rada Stanu otrzymać na polu prawodawczem głos stanowczy. Rada Stanu zwoływana będzie perydycznie przez Radę regencyjną na sesye. Prawa Rady Stanu i prerogatywy państw okupacyjnych określone są bliżej w patencie.

Mocarstwa sprzymierzone ufają, że uczyniony obecnie dla realizacyi aktu z dnia 5-go listopada 1916 r. dalszy krok na polu budowy Państwa Polskiego dokona się z czynnym udziałem najszerszych warstw społeczeństwa polskiego; mają nadzieję, że rokowania co do wszystkich szczegółów organizacyi pójdą szybko i że pomyślny rozwój stosunków doprowadzi do dalszego przelewania władzy rządowej w ręce polskie.

Jeneralny Gubernator:
Szeptycki.

Jeneralny Gubernator:
v. Beseler.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

75.

Patent z dnia 12-go września 1917 r.,

o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskiem

Artykuł I.

1. Najwyższą władzę państwową w Królestwie Polskiem oddaje się aż do jej objęcia przez Króla lub Regenta Radzie regencyjnej, nie naruszając międzynarodowego stanowiska państw okupacyjnych.

2. Rada regencyjna składa się z trzech członków, których Monarchowie państw okupacyjnych na ten urząd wprowadzą.

3. Akty rządowe Rady regencyjnej kontrasygnuje odpowiedzialny Prezydent ministrów.

Artykuł II.

1. Władzę prawodawczą wykonywa Rada regencyjna ze współudziałem Rady Stanu Królestwa Polskiego na podstawie tego patentu oraz ustaw, które następnie będą wydane.

2. W dziedzinach, których administracya nie jest jeszcze przekazana polskiej władzy państwowej, mogą

wnioski prawodawcze być traktowane w Radzie Stanu tylko za zgodą państw okupacyjnych. W tych dziedzinach obok organów państwowych Królestwa Polskiego, wymienionych pod liczbą 1, może na razie także Jeneralny Gubernator wydawać rozporządzenia z mocą prawa, jednakże tylko po wysłuchaniu Rady Stanu. Ponadto może Jeneralny Gubernator dla zabezpieczenia ważnych interesów wojennych wydawać niezbędnie potrzebne zarządzenia z mocą prawa i spowodować ich obowiązujące ogłoszenie i przeprowadzenie także przez organa polskiej władzy państwowej. Rozporządzenia Jeneralnego Gubernatora mogą tylko w ten sam sposób być zniesione lub zmienione, w jaki przyszły do skutku.

3. Ustawy i rozporządzenia polskiej władzy państwowej, z których dla ludności wypływają prawa i obowiązki muszą przed wydaniem ich być podane do wiadomości Jeneralnego Gubernatora tego państwa okupacyjnego, w którego obszarze administracyjnym mają wejść w życie i mogą otrzymać moc obowiązującą tylko wówczas, jeżeli Jeneralny Gubernator nie sprzeciwi się im w ciągu dni 14. po przedłożeniu.

Artykuł III.

Rada Stanu ustanowiona będzie na podstawie osobnej ustawy, wydanej za zgodą państw okupacyjnych przez Radę regencyjną.

Artykuł IV.

1. Zadania judykatury i administracyi wykonywane będą przez polskie sądy i urzędy, o ile są oddane polskiej władzy państwowej, pozatem zaś na czas trwania okupacyi przez organa państwa okupacyjnego.

2. W sprawach, które dotykają praw lub interesów państwa okupacyjnego, może Jeneralny Gubernator spowodować ponowne zbadanie w toku prawnej instancyi, legalności rozstrzygnięć i zarządzeń polskich sądów i urzędów, a przy wyrokowaniu lub rozstrzyganiu w najwyższej instancyi bronić tych praw lub interesów przez swego przedstawiciela.

Artykuł V.

Polska władza państwowa będzie mogła prawo międzynarodowej reprezentacyi Królestwa Polskiego i zawierania umów międzynarodowych wykonywać dopiero po ustaniu okupacyi,

Artykuł VI.

Patent niniejszy wchodzi w życie z chwilą ustanowienia Rady regencyjnej,

Jeneralny Gubernator:	Jeneralny Gubernator:
Szeptycki.	*v. Beseler.*

487.

Sądownictwo.

Na podstawie upoważnienia Jego c. i k. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego dowództwa naczelnego, rozporządza się dla obszarów Polski, pozostających pod austryacko-węgierskim zarządem wojskowym, zgodnie z życzeniami Tymczasowej Rady Stanu, co następuje:

§ 1.

Zarząd wymiaru sprawiedliwości — z wyjątkiem sądownictwa wojskowego i zarządu więzień sprawowanego przez c. i k. władze wojskowe — oddaje się Tymczasowej Radzie Stanu Królestwa Polskiego. Rada Stanu wykonuje zarząd wymiaru sprawiedliwości przez swój Departament sprawiedliwości.

Jeneralny gubernator wojskowy sprawuje naczelny nadzór nad wymiarem sprawiedliwości i ma prawo zatwierdzania wyroków śmierci oraz ułaskawiania.

Sądy nie są uprawnione do badania ważności rozporządzeń, wydanych przez Naczelnego Wodza armii lub na podstawie Najwyższego upoważnienia i ogłoszonych w Dzienniku rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce.

Duchowne sądownictwo w sprawach małżeńskich pozostaje bez zmiany.

§ 2.

Dyrektora Departamentu sprawiedliwości mianuje Tymczasowa Rada Stanu ze swego grona. Utrzymuje on styczność z Jeneralnym Gubernatorem wojskowym i jest odpowiedzialnym za sprawowanie zarządu sprawiedliwości.

Dyrektor Departamentu sprawiedliwości winien na życzenie każdego czasu dozwolić c. i k. komisarzowi rządowemu przy Tymczasowej Radzie Stanu w Warszawie albo wskazanemu przezeń zastępcy wglądu we wszelkie sprawy zarządu i wymiaru sprawiedliwości.

§ 3.

Polskie sądy i urzędy wymiaru sprawiedliwości oraz c. i k. władze okupacyjne winny wzajemnie się wspierać i udzielać sobie pomocy prawnej, jaka dotąd przepisaną była w stosunku między sądami a innymi władzami w § 11. rozporządzenia Neczelnego Wodza armii z 9. maja 1916, Nr. 58 Dz. rozp.

Więzienia zarządzane przez c. i k. władze wojskowe służą także do wykonania aresztu śledczego, zarządzonego przez polskie sądy i wymierzonych przez nie kar zamknięcia.

Urzędy c. i k. Zarządu wojskowego oraz polskie sądy i urzędy wymiaru sprawiedliwości używają we wzajemnym stosunku języka polskiego.

§ 4

Pieniądzmi, które w sądach i urzędach wymiaru sprawiedliwości będą składane na rzecz skarbu państwa po dniu 31. sierpnia 1917, zarządza Departament sprawiedliwości i używa ich na pokrycie kosztów wymiaru sprawiedliwości w c. i k. obsarze okupacyjnym. Oprócz tego otrzymuje Departament sprawiedliwości na ten cel od Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego zasiłek roczny, który osobnem zarządzeniem będzie oznaczony i przekazywany w formie zaliczek za następnem zarachowaniem.

Postanowienie ustępu 1. nie zmienia ustawowego przeznaczenia kwot pieniężnych, jak w szczególności grzywien, na cele dobroczynne lub inne cele oznaczone. Takie pieniądze należy osobno zarachowywać.

§ 5.

Opłaty uiszczane w kasach sądowych i wypłaty z tych kas winny być dokonywane w walucie koronowej.

Dla waluty rosyjskiej obowiązuje każdoczesny urzędowy kurs przerachowania (§§ 1, 3 rozporządzenia z 1. kwietnia 1917, Nr. 34 Dz. rozp.)

Jeżeli w przepisach ustawowych kwoty pieniężne, określające właściwość sądu, karę lub grzywnę, są oznaczone w walucie markowej, natenczas należy je przeliczać według stosunku po 150 halerzy za 1 markę. W innych wypadkach kwoty oznaczone w walucie markowej należy przeliczać na walutę koronową według kursu, jaki każdocześnie będzie ogłoszony przez Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe.

§ 6.

Sądy pokoju, urzędy hipoteczne, notaryusze i komornicy sądowi wykonują nadal swe czynności urzędowe w dotychczasowym składzie, nie ujmując prawu zarządu sprawiedliwości odwoływania urzędników ze stanowisk.

Obecne sądy powiatowe winne najdalej do 15. września 1917 sprawować w miarę potrzeby swe czynności urzędowe, o ile możności ukończyć sprawy bieżące i oddać akta właściwemu trybunałowi (lub polskiemu sądowi okręgowemu), Z dniem tego oddania będą zwinięte.

Trybunały sądowe i sąd odwoławczy sprawują nadal czynności urzędowe w obecnym składzie aż do oddania ich ustanowionemu przez Radę Stanu prezesowi odnośnego sądu polskiego.

§ 7,

Przedmiotem oddania są pieniądze, pobrane przez sądy i urzędy hipoteczne po dniu 31. sierpnia 1917 (§ 4), zajęte przez nie dotąd budynki i pomieszczenia wraz z urządzeniem, oraz sądowe i prokuratorskie rejestry, zapiski i akta. Akta dotyczące zarządu sądownictwa podczas okupacyi, przesłać należy Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu i za jego tylko zezwoleniem wolno je wydawać polskim sądom i urzędom wymiaru sprawiedliwości.

Uiszczonych opłat nie wolno pobierać ponownie

§ 8.

C. i k. sądom wojskowym jest zastrzeżone dochodzenie i karanie:

1. wszelkich przestępstw popełnionych przez osoby należące do siły zbrojnej Monarchii austryacko-węgierskiej albo do jej orszaku tudzież przez jeńców; jeżeli w sprawie karnej obok takich osób uczestniczą obwinieni podlegający sądom cywilnym, może sąd wojskowy postępowanie przeciw nim sam przeprowadzić albo pozostawić je właściwemu sądowi cywilnemu;

2. zbrodni przeciw sile zbrojnej, t. j. nieuprawnionego werbunku, nakłaniania lub pomocy do naruszenia zaprzysiężonego obowiązku służby wojskowej, szpiegostwa i innych czynów skierowanych przeciw c. i k., przeciw polskiej lub też przeciw sile zbrojnej z niemi sprzymierzonej (§ 327 wojsk. ust. karn.), dalej zbrodni zdrady głównej, obrazy Maiestatu i członków Domu Cesarskiego, zakłócenia spokoju publicznego, buntu lub rozruchu, wreszcie przestępstw wymienionych w rozporządzeniach Naczelnego Wodza armii z 15. września 1915, Nr. 39 Dz. rozp., i z 8. marca 1916, Nr. 51 Dz. rozp.;

3. tych przestępstw, które popełnione zostały na szkodę c. i k. lub polskiej albo z niemi sprzymierzonej armii, na szkodę osób należących do tych armii

lub do ich orszaku, tudzież na szkodę c. i k. Zarządu wojskowego.

Ieżeli o ten sam czyn karygodny wdrożono postępowanie w c. i k. sądzie wojskowym i w sądzie polskim, ma tenże na żądanie sądu wojskowego postępowanie zastanowić i akta przesłać sądowi wojskowemu.

§ 9.

W toczących się sprawach karnych, których dochodzenie i karanie nie jest po myśli § 8. zastrzeżone c. i k. sądom wojskowym, mają te sądy:

1. postępowanie ukończyć wedle ustaw obowiązujących sąd wojskowy, jeżeli sprawa karna zawisła przed dniem 1. lipca 1917 albo jeżeli wyrok wydany przez sąd wojskowy zniesiono i zarządzono dalsze postępowanie;

2. sprawę karną natychmiast odstąpić polskiemu prokuratorowi a, dopóki ten urzędu nie obejmie, właściwemu trybunałowi sądowemu (§ 6, ust. 3), jeżeli sprawa karna zawisła w dniu 1. lipca 1917, lub później.

§ 10.

Z pod właściwości sądów polskich są wyjęte:

1. powództwa przeciw Monarchii austryacko węgierskiej, przeciw złączonym w niej państwom i krajom, przeciw publicznym ich korporacyom, organom lub urządzeniom jeżeli strona pozwana nie poddała się orzecznictwu sądu położonego w c. i k. obszarze okupacyjnym przez oświadczenie złożone przed sądem procesowym albo przez umowę;

2. powództwa przeciw osobom należącym do c i k. armii lub do jej orszaku o odszkodowanie z powodu naruszenia praw, popełnionego w wykonywaniu służby.

Odpis każdego powództwa, wniesionego przeciw jednemu z podmiotów prawnych wymienionych w tym paragrafie, winien sąd natychmiast przed wdrożeniem postępowanid przesłać Ieneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu.

§ 11.

§§ 11, 12, ustęp 2., i 17. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 9. maja 1916. Nr. 58. Dz. rozp., tudzież rozporządzenie z 19. stycznia 1917, Nr. 12 Dz. rozp., zachowują moc obowiązującą.

§ 12.

Rozporządzenie niniejsze oraz ogłoszone równocześnie rozporządzenia, uchwalone przez Tymczasową Radę Stanu, mianowicie Przepisy tymczasowe o urządzeniu sądownictwa w Królestwie Polskiem, o dyzlokacyi sądów Królewsko-polskich, o wynagrodzeniu urzędników wymiaru sprawiedliwości w Polsce, następnie Przepisy przechodnie do ustawy postępowania cywilnego, do ustawy postępowania karnego i do kodeksu karnego, oraz Przepisy tymczasowe o kosztach sądowych wchodzą w życie dnia 1. września 1917.

Jednakowoż czynności urzędowe, wymienione w § 6. ust. 2. i 3. należy także po dniu 1. września 1917 wykonywać na zasadzie przepisów dotychczas obowiązujących.

488.

Szkolnictwo i sprawy szkolne.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa naczelnego, rozporządza się dla obszarów Polski, pozostających pod austryacko-węgierskim Zarządem wojskowym, zgodnie z życzeniami Tymczasowej Rady Stanu, co następuje:

§ 1.

Do wykonywania zarządu w dziedzinie szkolnictwa jest powołana Komisya Przejściowa, ustanowiona przez Tymczasową Radę Stanu w Królestwie Polskiem, za pośrednictwem wyznaczonych przez nią organów.

Zarządzenia administracyjne, które są nieodzownie potrzebne dla zabezpieczenia ważnych interesów wojskowych mocarstwa okupującego, mogą być wydawane bezpośrednio przez c. i k. Zarząd wojskowy.

§ 2.

Przepisy, uchwalone przez Tymczasową Radę Stanu o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem, jak również postanowienia przejściowe, uchwalone przez Komisyę Przejściową, są ogłoszone razem z niniejszem rozporządzeniem i mają równocześnie z niem wejść w życie w każdym powiecie.

Na wniosek Komisyi Przejściowej ogłosi się ich wejście w życie dla każdego poszczególnego powiatu przez stosowne obwieszczenie.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy:

Szeptycki, w. r.,

Jenerał-major.

Przepisy tymczasowe o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem

Dział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1.

Szkoły elementarne są publiczne i prywatne.

Art. 2.

Cele wychowawcze, przedmioty i zakres nauczania, zasady wewnętrznego ustroju i organizacyi szkół publicznych elementarnych w związku z całym systemem szkolnictwa oznaczone zostaną w oddzielnej ustawie.

Art. 3.

Publiczna szkoła elementarna jest dostępna dla wszystkich, bez różnicy wyznania, dzieci w wieku szkolnym.

Art. 4.

Nauka w szkołach elementarnych publicznych jest bezpłatna.

Art. 5.

Szkoły elementarne, utrzymywane przez państwo, powiaty, gminy wiejskie lub miejskie, związki szkolne gmin i powiatów, są szkołami publicznemi

Art. 6.

Szkoły elementarne, utrzymywane przez osoby prywatne, zrzeszenia i instytucye, są szkołami prywatnemi.

Art. 7.

Szkoły elementarne prywatne mogą ubiegać się o przyznanie im prawa publiczności, o ile odpowiadają warunkom, wymienionym w dziale IV. (art. 78-93) niniejszej ustawy.

Art. 8.

Kierownictwo i zwierzchni nadzór nad szkołami elementarnemi publicznemi sprawuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 9.

Zwierzchni nadzór nad szkołami elementarnemi prywatnemi sprawuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 10.

Szkoła elementarna publiczna lub prywatna, posiadająca prawo publiczności, wydaje świadectwa ukończenia szkoły, mające znaczenie dokumentu urzędowego.

Art. 11.

Wszędzie tam, gdzie jest dostateczna liczba szkół dla pomieszczenia wszystkich dzieci w wieku szkolnym nauka staje się obowiązkową. Obowiązkową naukę przeprowadza się na mocy przepisów o obowiązku szkolnym, które oznaczy oddzielna ustawa,

Art. 12.

Dla celów administracyjnych i gospodarczych w zakresie szkolnictwa tworzą się okręgi szkolne.

Miasta: Warszawa, Łódź, Lublin, Częstochowa i Sosnowiec stanowią samodzielne okręgi szkolne.

Większe osady mogą tworzyć, na mocy decyzyi Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, samodzielne jednostki szkolne.

Każda gmina wiejska i miejska stanowi osobną jednostkę terytoryalną szkolną.

Art. 13.

Gminy oraz powiaty mogą dla specyalnych celów szkolnych i oświatowo-kulturalnych tworzyć związki gmin i powiatów. Związki tworzą się na podstawie dobrowolnych umów z inicyatywy szkolnych władz państwowych lub organów samorządu miejscowego.

Związki zatwierdza Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego.

Dział II

O szkołach publicznych.

Rozdział I.

O zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół elementarnych.

Art. 14.

Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych szkół elementarnych ciąży na gminie.

Art. 15.

Władze szkolne i organy miejscowego zarządu szkolnictwa starać się będą o to, ażeby założone zostały szkoły wszędzie w dostatecznej liczbie.

Zakładanie i budowę szkół stosuje się do ogólnego planu szkolnego, zatwierdzonego przez odpowiednie władze szkolne.

Art. 16.

Gmina nie ma prawa pozbawiania szkoły tych funduszów pieniężnych lub tych gruntów, z których szkoły i nauczyciele korzystają. Może to nastąpić wyłącznie na wniosek Dozoru szkolnego za zgodą Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowego pod warunkiem, że gmina oznaczy wzamian inne, równe tamtym, źródła dochodu. Gmina nie może również bez zezwolenia na to Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowege zamykać szkół istniejących.

Art. 17.

Projekty szkolne oraz budżety przedkładają Radzie Gminnej wzgl. Magistratowi co roku Dozory Szkolne, względnie Rady Szkolne Okręgowe (gdzie niema Dozorów).

Art. 18.

Subsydya i pożyczki dla gmin na budowę szkół z państwowego funduszu szkolno-budowlanego oznaczy i ureguluje oddzielna ustawa.

Art. 19.

Niezbędne na utrzymanie szkół elementarnych publicznych środki płyną:

a) z podatków gminnych,

b) z funduszów, przeznaczonych przez organy samorządu powiatowego,

c) ze skarbu państwa,

d) z fundacyi, zapisów i darowizn.

Art. 20.

Do pokrywania wydatków gmin na szkoły przykłada się skarb państwa w rozmiarach, które oznaczone zostaną. Jednak wydatki rzeczowe jako to: najem i remont pomieszczeń dla szkół i nauczycieli, wewnętrzne urządzenia, pomoce naukowe i biblioteki szkolne dla dzieci, utrzymanie służby, opał dla szkoły i nauczyciela, oświetlenie, materyały piśmienne i druki szkolne, utrzymanie porządku i czystości w szkole oraz koszta administracyjne Dozorów Szkolnych ponosi wyłącznie gmina. Również gmina wydziela szkołom plac na boisko, ogród szkolny oraz grunt dla nauczyciela.

Art. 21.

Rady Szkolne Okręgowe określają, uwzględniając stosunki miejscowe, normy, podług których Dozory Szkolne będą zaopatrywały nauczycieli w opał, szkoły w opał, oświetlenie, materyały piśmienne i pokrywały koszty najmu usługi i utrzymania czystości w szkołach.

Co do budowy szkół, ich urządzeń wewnętrznych, rodzaju i systemu sprzętów szkolnych, bibliotek szkolnych, niezbędnych pomocy naukowych, druków szkolnych oraz co do urządzenia ogrodów i boisk zostaną wydane Radom Szkolnym Okręgowym specyalne instrukcye.

Art. 22.

Sumy budżetowe, nie wydatkowane w ciągu roku, pozostają do rozporządzenia Dozoru Szkolnego lub danej Opieki Szkolnej dla użycia wyłącznie na rzecz potrzeb szkolnych.

Rozdział II.

O personalu nauczycielskim.

Art. 23.

Warunki, jakim powinien odpowiadać personal nauczycielski, oraz stosunki prawne nauczycieli w publicznych szkołach elementarnych określi oddzielna ustawa.

Art. 24.

Obywatel obcego państwa może być nauczycielem w szkole publicznej i prywatnej za każdorazowem zezwoleniem Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 25.

Mianuje nauczycieli na wniosek Rady Szkolnej Okręgowej Inspektor Okręgowy, stabilizuje, przenosi stabilizowanych na inne posady, awansuje, degraduje i usuwa Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 26.

Księży prefektów oraz świeckich nauczycieli religii katolickiej mianuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświeczenia Publicznego za zgodą władzy duchownej z pośród osób, posiadających misyę kanoniczną. Nauczycieli religii innych wyznań mianuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, po porozumieniu się z odpowiednią zwierzchnością wyznaniową.

Art. 27.

Powoływanie tymczasowe nauczycieli na posady w szkołach elementarnych publicznych, organizowanie zastępstw w wypadkach nagłych, jak również przenoszenie ze względów służbowych, a nie w drodze dyscyplinarnej, niestabilizowanych sił nauczycielskich na inne posady należy do Inspektora Okręgowego.

Art. 28.

Kandydatury na posady nauczycielskie w publicznych szkołach elementarnych ustala Rada Szkolna Okręgowa drogą konkursu i wybranych kandydatów wraz z listą odrzuconych przedstawia Inspektorowi Okręgowemu do zatwierdzenia. Jeżeli Rada Szkolna Okręgowa w określonym przez Departament terminie kandydatów nie przedstawi lub też jej kandydaci zostaną przez Inspektora odrzuceni, Inspektor za zgodą Departamentu mianuje nauczycieli bezpośrednio. W razie odrzucenia kandydatów Rady Szkolnej Okręgowej Inspektor Okręgowy komunikuje jej motywy swej decyzyi.

Dział III.

O organach zarządu szkolnictwa elementarnego.

Rozdział I.

O Radzie Szkolnej Okręgowej.

Art. 29.

Każdy okręg szkolny posiada Radę Szkolną Okręgową.

Miasta: Warszawa, Łódź, Lublin, Sosnowiec, Częstochowa stanowią samodzielne okręgi szkolne z osobnemi Radami Szkolnemi Okręgowemi.

Dyrektorowi Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo wyodrębniania miast innych w samodzielnie okręgi szkolne.

Art. 30.

Rada Okręgowa składa się:

a) z członków z wyborów:

1. z trzech przedstawicieli, wybranych przez sejmik powiatowy, przyczem jeden przynajmniej winien być członkiem sejmiku;

2. z jednego wybranego przez radę miasta, okręgowego;

3. z jednego przedstawiciela zawodu nauczycielskiego, wybranego przez konferencyę okręgową nauczycieli szkół elementarnych publicznych:

4. z kierownika (czki) seminaryum nauczycielskiego lub nauczyciela (lki) zakładu naukowego średniego, wybranego (ej) przez Radę Szkolną Okręgową na jednem z pierwszych posiedzeń.

Jeżeli w okręgu niema zakładu naukowego średniego oraz seminaryum nauczycielskiego, wchodzi kierownik jednej z miejscowych szkół elementarnych publicznych, wieloklasowych, wybrany na jednem z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej Okręgowej;

b) z członków z nominacyi:

1. z dwóch obywateli, powołanych przez Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2. z osób duchownych: reprezentanta Kościoła rzymsko katolickiego i reprezentantów innych wyznań o ile dane wyznanie stanowi w okręgu więcej, niż 1% ogółu ludności; reprezentantów wyznań, powołuje Dy-

rektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po porozumieniu się z władzą kościoła rzymsko-katolickiego, względnie zwierzchnością gmin wyznaniowych;

c) z członka z urzędu: lekarza okręgowego (względnie szkolnego).

W posiedzeniach Rady Szkolnej Okręgowej biorą udział Inspektor Okręgowy i jego zastępca oraz Komisarz Państwowy.

Art. 31.

Rada Szkolna Okręgowa miast, wydzielonych w odrębne okręgi szkolne, składa się:

a) z członków z wyborów:

1. z dwóch wybranych przez magistrat;

2. z czterech reprezentantów rady miejskiej przez nią wybranych, przyczem dwaj przynajmniej winni być członkami rady;

3. z kierownika (czki) seminaryum nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednem z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej Okręgowej;

4. z kierownika (czki) lub nauczyciela (lki) zakładu naukowego średniego, wybranego (ej) na jednem z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej Okręgowej;

5. z jednego przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez konferencyę nauczycieli szkół elementarnych publicznych;

b) z członków z nominacyi:

1. z dwóch obywateli miasta, powołanych przez Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2. z reprezentantów wyznań, jak wyżej w art. 30 p. b.) 2.;

c) z członka z urzędu: lekarza szkolnego (naczelnego).

W posiedzeniach Rady Szkolnej Okręgowej bierze udział Inspektor Okręgowy lub jego zastępca i Komisarz Państwowy.

Art. 32.

Mandaty członków Rady Szkolnej Okręgowej trwają: członków z mianowania i reprezentantów nauczycielstwa trzy lata; delegatów sejmiku i rady miejskiej tak długo, jak długo trwają mandaty do sejmiku i rady miejskiej.

Przedstawiciele zawodu nauczycielskiego tracą pełnomocnictwo z chwilą, kiedy przestają pełnić funkcye nauczycielskie w danym okręgu.

Art. 33.

Kolegia wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Rady Szkolnej Okręgowej w razie ustąpienia członka czynnego. Protokoły wyborcze są przesyłane do Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w dniu następnym po dokonanych wyborach.

Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego najpóźniej w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

Członkowie Rady rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o zatwierdzeniu wyborów. Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do czasu zatwierdzenia ich następców przez Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 34.

Do obowiązków Rady Szkolnej Okręgowej wogóle należy:

I. roztaczanie nadzoru nad szkolnictwem elementarnem publicznem i prywatnem;

II. wyjednywanie środków na potrzeby szkolne i oświatowe oraz zarządzanie funduszami swego okręgu;

III. sprawowanie władzy zwierzchniej nad Dozorami Szkolnymi w gminach i Opiekami Szkolnemi;

IV. badanie potrzeb szkolnych i oświatowo-kulturalnych swego okręgu i współdziałanie z Inspektorem Okręgowym i Dozorami Szkolnymi w sprawie czynienia zadość tym potrzebom.

W szczególności zaś do niej należy:

1. roztaczanie nadzoru nad elementarnemi szkołami publicznemi i prywatnemi, z wyjątkiem szkół ćwiczeń przy seminaryach nauczycielskich, za pomocą wizytacyi szkół przez delegowanych członków Rady, bez prawa jednak przeegzaminowywania uczniów i czynienia uwag nauczycielom; nie mogą być do wizytowania delegowani nauczyciele czynni;

2 sprawowanie władzy zwierzchniej nad Dozorami Szkolnymi; mianowanie przepisanej liczby członków Dozorów, zatwierdzanie wyborów i rozwiązywanie Dozorów Szkolnych, w razie gdyby Dozór nie spełniał swych obowiązków lub działalność jego była niezgodną z niniejszą ustawą;

3. decydowanie zgodnie z instrukcyami Dyrektyra Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie projektów sieci szkolnych, sporządzonych przez Dozory Szkolne w gminach.

4. decydowanie wniosków w sprawie otwierania szkół poszczególnych;

5. wydawanie koncesyi na otwieranie szkół elementarnych prywatnych;

6. wydawanie opinii o wnioskach Dozorów Szkolnych w sprawie zwijania szkół istniejących lub zamiany tych żródeł dochodowych, z których poszczególne szkoły korzystają;

7. ogłaszanie w przepisanym terminie konkursów na wakujące stanowiska nauczycielskie, wybór kandydatów z możliwem uwzględnieniem życzeń Dozorów i Opiek Szkolnych i przedstawianie kandydatów Inspektorowi do zatwierdzenia;

8. udział w urzędzie dyscyplinarnym do spraw służbowych nauczycieli, którego kompetencye określi oddzielna ustawa:

9. współdziałanie z Inspektorem Okręgowym w sprawie dalszego kształcenia nauczycieli szkół elementarnych (urządzanie kursów wakacyjnych uzupełniających, konferencyi nauczycielskich i t. p.);

10. wydawanie stypendyów na dalsze studya dla nauczycieli szkół elementarnych, subwencyonowanie bibliotek okręgowych dla nauczycieli, tworzenie muzeów pedagogicznych i opieka nad nimi, ułatwianie nabywania podręczników, pomocy naukowych, materyałów piśmiennych, książek do bibliotek szkolnych, ksiąg i druków szkolnych;

11. roztaczanie nadzoru nad gospodarką szkolną gmin, rozpatrywanie sprawozdań Dozorów Gminnych i kontrola nad wykonaniem gminnych budżetów szkolnych;

12. zarządzanie funduszami, przeznaczonymi na cele szkolne okręgu; opieka nad majątkiem szkolnym okręgu i fundacyami szkolnemi, o ile czynności te nie znstały zastrzeżone innym władzom;

13. występowanie z wnioskami do Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawach szkolnych i oświatowo - kulturalnych, udzielanie wyjaśnień i opinii na jego żądanie, składanie rocznych sprawozdań Departamentowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

14. rozpatrywanie wszelkich wniosków, napływających do Rady;

15. określanie norm, podłóg których Dozory Szkolne gmin:

1. zaopatrują nauczycieli w opał,

2. szkoły w opał, oświetlenie i materyały piśmienne,

3. pokrywają koszty usługi i utrzymania czystości w szkołach;

16. opieka i nadzór nad budownictwem szkolnem i hygienią szkolną

Art. 35.

Członkowie Rady Szkolnej Okręgowej pełnią swe obowiązki bezpłatnie z wyjątkiem sekretarza, który może pobierać wynagrodzenie.

Art. 36.

Rada wybiera przewodniczącego i zastępcę na trzy lata. Na stanowiska te nie mogą być wybierani członkowie Rady, którzy zajmują urzędy płatne w szkolnictwie, utrzymywanem lub subsydyowanem przez organy samorządu miejscowego.

Art. 37.

Rada szkolna Okręgowa może zapraszać na posiedzenia rzeczoznawców z poza Rady; mają oni głos doradczy.

Art. 38.

Posiedzenia Rady Szkolnej Okręgowej odbywają się przyjnajmniej raz na miesiąc,

Nadzwyczajne posiedzenia mogą być zwoływane przez przewodniczącego według uznania, na żądanie Inspektora Okręgowego lub na wniosek dwóch członków Rady — w przeciągu dni siedmiu. Do stanowienia uchwał prawomocnych potrzebna jest obecność Inspektora Okręgowego lub jego zastępcy i zwykłej większości członków Rady. Wszystkie sprawy są rozstrzygane większością głosów obecnych członków Rady. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Inspektor Okręgowy i Komisarz Państwowy mają prawo zabierania głosu poza koleją zapisanych mowców.

Nie może brać udziału w obradach i głosowaniu członek Rady nad sprawami, które w jakikolwiek sposób związane są z jego osobistymi interesami lub interesami jego krewnych i powinowatych.

Art. 39.

Nad zgodnością uchwał Rady z obowiązującemi ustawami czuwa Inspektor Okręgowy. W razie sprzeczności między powziętą przez Radę uchwałą, a ustawą Inspektor wstrzyjmuje wykonanie uchwały. W kwestyach spornych Rada Szkolna Okręgowa może odwołać się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 40.

Wszelkie zażalenia przeciwko rozporządzeniom

i orzeczeniom Rady Szkolnej Okręgowej rozstrzyga Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Zażalenia wnoszą się w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia lub opublikowania.

Art. 41.

Rada Szkolna Okręgowa według uznania może wyłaniać Wydział Wykonawczy:

a) z przewodniczącego lub zastępcy,

b) z jednego członka Rady Szkolnej Okręgowei,

c) z sekretarza Rady.

Art. 42.

Rada Szkolna Okręgowa układa regulamin swej wewnętrznej działalności, określa w granicach niniejszej ustawy kompetencye Wydziału Wykonawczego i komunikuje swe postanowienia w tym względzie Dyrektorowi Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 43.

Rada za zgodą przewodniczącego może powierzać wykonanie pewnych uchwał osobnemu delegatowi lub delegatom.

Art. 44.

Rada może tworzyć komisye, do których wchodzić mogą prócz członków Rady Szkolnej Okręgowej osoby, do niej nie należące. Przewodniczącym komisyi winien być członek Rady.

Art. 45.

Członkowie Rady Szkolnej Okręgowej, nie przybywający na posiedzenie, winni usprawiedliwić swoją nieobecność.

Członek Rady, nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, otrzymuje wezwanie specyalne i w razie ponownego nieprzybycia będzie uważany za ustępującego z Rady. Na miejsce jego wchodzi zastępca.

Art. 46.

Władzę zwierzchnią nad działalnością Rad Szkolnych Okręgowych sprawuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Dyrektorowi Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo rozwiązania Rady Szkolnej Okręgowej w razie, gdyby Rada nie spełniała swych obowiązków lub działalność jej była niezgodną z niniejszą ustawą.

Rozdział II

O Dozorze Szkolnym w gminach.

Art. 47.

Każda gmina wiejska i miejska, względnie większa miejscowość, chociażby nie stanowiła odrębnej gminy (art. 12), tworzy terytoryalną jednostkę szkolną z osobnym Dozorem Szkolnym.

Art. 48.

W miastach, tworzących samodzielne okręgi szkolne, funkcye Dozorów pełnią Rady Szkolne Okręgowe.

Art. 49.

Dozór Szkolny gmin wiejskich i osad, tworzących samodzielne gminy lub z gmin wyłączonych, składa się:

a) z członków z wyborów:

1. z jednego członka rady gminnej, przez radę delegowanego;

2. z jednego mieszkańca gminy, wybranego przez zebranie gminne;

3. z jednego (ej) przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez ogół nauczycielstwa szkół publicznych gminy;

b) z członków z mianowania:

1. z osób duchownych: reprezentanta kościoła rz.-katolickiego i reprezentantów innych wyznań, o ile dane wyznanie liczy w gminie więcej, niż 2% ogółu ludności gminy; reprezentatów wyznań powołuje Rada Szkolna Okręgowa po porozumieniu się z władzą kościoła rz.-katolickiego, względnie zwierzchnością gmin wyznaniowych;

2. z jednego mieszkańca gminy, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową;

3. z jednego (ej) przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego szkół elementarnych publicznych, powołanego przez Radę Szkolną Okręgową,

W gminach, w których osada została przez Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w odrębną jednostkę szkolną wyłączoną, w wy-

borze Delegatów do Dozoru (p. a-2.) biorą udział członkowie zebrania gminnego, zamieszkujący odpowiednią część gminy (osadę i okoliczne wsie, do danej gminy wchodzące).

Art. 50.

Dozór Szkolny gmin miejskich, liczących mniej, niż 20.000 ludności, składa się:

a) z członków z wyborów:

1. z delegowanego członka magistratu:

2. z dwóch przedstawicieli, wybranych przez radę miejską, przyczem jeden przynajmniej winien być członkiem rady;

3. z przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez konferencyę nauczycieli szkół miejskich;

4. z przedstawiciela (lki) szkoły średniej lub seminaryum nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednem z pierwszych posiedzeń Dozoru Szkolnego; o ile seminaryum i szkół średnich niema, wchodzi kierownik (czka) szkoły wieloklasowej miejskiej, wybrany (a) przez Dozór Szkolny na jednem z pierwszych posiedzeń;

b) z członków z mianowania:

1. z osób duchownych: reprezentanta kościoła rz.-katolickiego i reprezentantów innych wyznań, o ile dane wyznanie liczy w gminie więcej, niż 2% ogółu ludności gminy; reprezentantów wyznań powołuje Rada Szkolna Okręgowa po porozumieniu się z władzą kościoła rz.-katolickiego, względnie zwierzchnością gmin wyznaniowych;

2. z jednego obywatela miasta, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową.

c) z członka z urzędu: z lekarza miejskiego, względnie szkolnego.

Art. 51.

Dozór Szkolny gmin miejskich, liczących więcej, niż 20.000 ludności, składa się:

a) z członków z wyborów:

1. z delegowanego członka magistratu;

2. z trzech delegatów, wybranych przez radę miejską, przyczem jeden przynajmniej winien być członkiem rady;

3. z przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez konferencye nauczycieli szkół miejskich;

4. z kierownika (czki) szkoły średniej, wybranego (ej) przez Dozór Szkolny na jednem z pierwszych posiedzeń Dozoru;

5. z kierownika (czki) seminaryum nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednem z pierwszych posiedzeń Dozoru; jeżeli seminaryum niema, wchodzi kierownik (czka) szkoły elementarnej miejskiej wielooddziałowej, wybrany (a) przez Dozór na jednem z pierwszych posiedzeń;

b) z członków z mianowania:

1. z osób duchowych i t. d. jak w p. b-1. art. 49;

2. z obywatela miasta, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową;

c) z członka z urzędu: lekarza miejskiego, względnie szkolnego.

Art. 52.

Mandaty członków Dozoru Szkolnego trwają: członków z mianowania i reprezentantów nauczycielstwa trzy lata; delegatów rady gminnej i miejskiej tak długo, jak długo trwają mandaty do rady miejskiej i gminnej.

Przedstawiciele zawodu nauczycielskiego tracą pełnomocnictwo z chwilą, kiedy przestają pełnić funkcye nauczycielskie w danym okręgu.

Art. 53.

Kolegia wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Dozoru Szkolnego w razie ustąpienia członka czynnego,

Protokoły wyborcze są przesyłane Radom Szkolnym Okręgowym w dniu następnym po dokonanych wyborach. Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Rad Szkolnych Okręgowych najpóźniej w przeciągu 7 dni, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

Członkowie Dozoru Szkolnego rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Rady Szkolnej Okręgowej o zatwierdzeniu wyborów.

Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do czasu zatwierdzenia ich następców przez Radę Szkolną Okręgową.

Art. 54.

Do obowiązków Dozoru Szkolnego wógóle należy:

I. praca nad rozwojem szkolnictwa elementarnego w gminie;

II. nadzór nad szkolnictwem elementarnem, zakładami wychowawczymi gminy i działalnością Opiek Szkolnych;

III. układanie projektów i wykonywanie budżetów szkolnych.

W szczególności zaś:

1. opiniowanie o projektach budżetów szkolnych

magistratu lub rady gminnej, wzgl. układanie budżetów, o ile to Dozorowi Szkolnemu przez organy samorządu przekazanem zostało;

2. dokonywanie zgodnie z budżetem odpowiednich wydatków szkolnych gminy; prowadzenie dokładnych rachunków i przedstawienie sprawozdań finansowych radzie gminnej wzgl. magistratowi, o ile czynności te zostaną przekazane Dozorowi przez organy samorządu;

3. zarząd działem gospodarczym (rzeczowym) szkolnictwa gminnego (art. 17 nin. ustawy) o ile czynności te zostaną przekazane Dozorowi przez organy samorządu; opieka nad hygieną szkolną;

4. przedkładanie wniosków w sprawie zakładania szkół nowych i wykonywanie zgodnie z decyzyą Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowego;

5. opracowywanie projektu sieci szkolnej w gminie.

6. przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej wniosków w sprawie ewentualnego przeniesienia i zwinięcia szkół istniejących lub zamiany żródeł, skąd płyną fundusze na utrzymanie szkół danych (art. 13 ustawy);

7. roztaczanie nadzoru nad szkołami elementarnemi publicznemi i prywatnemi w gminie za pośrednictwem dwóch wybranych ze swego grona delegatów, którzy mogą wizytować szkoły bez prawa jednak przeegzaminowywania uczniów i czynienia uwag nauczycielom; delegowanymi być nie mogą nauczyciele czynni w gminie;

8. mianowanie Głównych Opiekunów w Opiekach Szkolnych oraz mianowanie członków Opiek w wypadkach, przewidzianych w art. 70 niniejszej ustawy;

9. decydowanie w sprawie tworzenia dla dwu lub większej liczby szkół jednej opieki;

10. rozwiązywanie Opiek Szkolnych w razie niespełnienia przez Opieki obowiązków lub działalności, niezgodnej z niniejszą ustawą;

11. przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej życzeń w sprawie kandydatów na stanowiska nauczycielskie;

12. wnoszenie zażaleń ma personal do Inspektora Okręgowego;

13. troska o byt materyalny nauczycieli;

14. wydawanie z niezwłocznem zawiadomieniem Inspektora Okręgowego nauczycielom urlopów na termin, nie dłuższy niż 7 dni, o ile Inspektor Okręgowy jest nieobecny lub dana miejscowość nie jest jego siedzibą;

15. prowadzenie statystyki dzieci w wieku szkolnym, o ile czynność ta została przekazana Dozorowi przez organy samorządne;

16. przestrzeganie i wykonywanie przepisów prawnych o obowiązku szkolnym;

17. rozpatrywanie wszelkich wniosków, wpływających do Dozoru;

18. wykonywanie wszystkiego. co na mocy ustaw i rozporządzeń wyższych władz szkolnych Dozorowi Szkolnemu poruczonem zostało, podawanie wyjaśnień, opinii i wniosków w sprawach szkolnych i oświatowo-kulturalnych do władz wyższych, składanie sprawozdań ze swej działalności, radzie gminnej wzgl. magistratowi oraz Radzie Szkolnej Okręgowej;

Art. 55.

Członkowie Dozoru Szkolnego pełnią swe obowiązki bezpłatnie z wyjątkiem sekretarza, który może pobierać wynagrodzenie;

Art. 56.

Dozór szkolny gminy wybiera przewodniczącego i zastępcę. Nie mogą pełnić tych obowiązków czynni nauczyciele w szkołach publiczynych gminy.

Art. 57.

Dozór szkolny gminy może powoływać z poza grona swego rzeczoznawców z głosem doradczym.

Art. 58.

Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby, jednak przynajmniej raz na miesiąc.

Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje przewodniczący według uznania; obowiązany jest jednak zwołać na żądanie magistratu, wzgl. rady gminnej, przewodniczącego Rady Szkolnej i Inspektora Okręgowego w ciągu doby; na wniosek dwóch członków Dozoru, nie póżniej, jak w przeciągu dni siedmiu.

Art. 59.

Na posiedzeniach Dozoru mogą być obecni przewodniczący lub delegat Rady szkolnej Okręgowej i Inspektor Okręgowy bez głosu czynnego z prawem jednak zabierania głosu poza koleją.

Art. 60.

Do stanowienia uchwał niezbędną jest obecność większości członków Dozoru. Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego.

Nie mogą brać udziału w obradach i głosowaniu członkowie Dozoru Szkolnego, jeżeli omawiana spra-

wa jest związana z ich interesami osobistymi, interesami ich krewnych lub powinowatych.

Art. 61.

Wszelkie zażalenia przeciwko uchwałom i zarządzeniom Dozorów Szkolnych rozstrzyga w pierwszej instancyi Rada Szkolna Okręgowa. Zażalenia mogą być wnoszone w przeciągu 7 dni, licząc od dnia następnego po powzięciu uchwały, ogłoszeniu zarządzenia lub doręczeniu zawiadowienia.

Art. 62.

Organem wykonawczym Dozoru Szkolnego jest przewodniczący. Do pomocy przewodniczącemu może Dozór powołać z pośród swych członków skarbnika i sekretarza.

Art. 63.

Członkowie Dozoru Szkolnego, nie przybywający na posiedzenie, winni usprawiedliwić swoją nieobecność. Członek Dozoru, nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, otrzymuje wezwanie specyalne i w razie ponownego nieprzybycia usuwa się tem samem ze składu Dozoru Szkolnego; na miejsce jego wchodzi zastępca.

Art. 64.

Rozwiązanie Dozoru Szkolnege może nastąpić na mocy uchwały Rady Szkolnej Okręgowej po zatwierdzeniu przez Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Rozdział III.

O Opiece Szkolnej.

Art. 65.

Opiekę bezpośrednią nad każdą elementarną szkołą publiczną sprawuje Opieka Szkolna.

Art. 66.

Opieka może być dla każdej szkuły osobna lub też jedna dla dwu lub kilku szkół jednej wsi osady, czy miasta, zależnie od decyzyi Dozoru Szkolnego.

Art. 67.

Opieka Szkolna dla jednej szkoły składa się:

1. z Opiekuna Głównego, mianowanego przez Dozór Szkolny gminy z pośród mieszkańców wsi, osady czy miasra (w miarę możności z grona rodziców dzieci, uczęszczających do szkoły);

2. z jednego lub dwóch mieszkańców wsi, czy osady, wybranych przez zebranie gromadzkie, w miastach zaś przez rodziców dzieci, uczęszczających do szkoły;

3. z osoby duchownej, wykładającej religię w danej szkole;

4. z kierownika szkoły;

Opieka dla dwu lub większej liczby szkół jednej wsi, osady czy miasta składać się może;

1. z Opiekuna Głównego, mianowanego przez Dozór Szkolny (jak wyżej);

2. z dwóch lub trzech mieszkańców wsi czy osady, wybranych przez zebranie gromadzkie, w miastach zaś przez rodziców dzieci, do szkół uczęszczających;

3. z osoby duchownej, wykładającej religię w jednej ze szkół; jeżeli jest kilku wykładających religię jednego wyznania, wchodzi do Opieki duchowny, najstarszy wiekiem;

4. z kierowników szkół, posiadających jedną opiekę;

5. z jednego nauczyciela, wybranego przez ogół nauczycieli danych szkół wsi czy osady, w miastach zaś przez ogół nauczycieli szkół, które posiadają jedną Opiekę.

Wszyscy nauczyciele (lki) szkół miejscowych mają prawo brania udziału w posiedzeniach Opieki Szkolnej z głosem doradczym.

Art. 68.

Mandaty członków Opieki trwają trzy lata.

Art. 69.

Kolegia wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Opieki w razie ustąpienia członka czynnego.

Protokoły wyborcze w dniu następnym po dokonanych wyborach są przesyłane Dozorom Szkolnym.

Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Dozoru Szkolnego w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

Członkowie Opieki rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Dozoru Szkolnego o zatwierdzeniu wyborów. Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do chwili zatwierdzenia ich następców przez Dozór Szkolny.

Art. 70.

W razie, gdyby zebranie gromadzkie lub zebranie rodziców zwlekało z obiorem członków Opieki pomimo wyznaczenia przez Dozór Gminny drugiego terminu wyborów, Dozór mianuje bezpośrednio członków Opieki.

Art. 71.

Do obowiązków Opieki Szkolnej wogóle należy:

I. starania o dobro i rozwój szkoły pod względem gospodarczym;

II. opieka nad młodzieżą w szkole i poza szkołą;

III. stosunki z rodzicami we wszelkich sprawach, związanych z dobrem dzieci i szkoły;

W szczególności zaś:

1. starania o rozwój szkoły;
2. nadzór nad majątkiem szkoły;
3. układanie preliminarza wydatków gospodarczych szkoły;
4. rozporządzanie funduszami, asygnowanymi Opiece przez gminę;
5. kontrola sum, asygnowanych nauczycielowi na potrzeby bieżące szkoły;
6. przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej za pośrednictwem Dozoru Szkolnego życzeń w sprawie kandydatów na stanowiska nauczycielskie;
7. współdziałanie z Dozorem Szkolnym gminy w sprawie dostarczania szkole odpowiednich budynków, sprzętów szkolnych i utrzymania ich w dobrym stanie;
8. prowadzenie rachunkowości danej (ych) szkoły (szkół);
9. opieka hygieniczno-sanitarna nad szkołą i dziećmi;
10. wywieranie wpływu na rodziców w sprawie regularnego posyłania dzieci do szkoły i czuwanie nad spełnianiem obowiązku szkolnego;
11. urządzanie zebrań rodzicielskich;
12. roztaczanie nadzoru nad szkołą za pośrednictwem Głównego Opiekuna, który ma prawo bywania w szkole podczas zajęć bez prawa jednak przeegzaminowywania dzieci i czynienia uwag nauczycielowi;
13. zawiadamianie Dozoru Szkolnego gminy o wszystkiem, co pod względem materyalnym lub moralnym wpływa ujemnie na szkołę, a czego Opieka Szkolna usunąć nie może;
14. roztaczanie opieki pozaszkolnej nad młodzieżą, współdziałanie z nauczycielstwem w urządzaniu uroczystości szkolnych, wieczornic, obchodów, wycieczek;
15. roztaczanie w razie potrzeby opieki nad niezamożną młodzieżą, nad kształceniem sierot;
16. staranie o dostarczenie podwód dla dzieci z miejscowości bardziej odległych;
17. roztaczanie opieki nad nauczycielem w razie jego choroby, o ile nie posiada opieki rodzinnej;
18. składanie wyjaśnień, opinii i wniosków do władz wyższych oraz sprawozdań Dozorowi Szkolnemu gminy i Inspektorowi.

Art. 72.

Przewodniczący w Opiece Szkolnej Opiekun Główny zwołuje zwyczajne i nadzwyczajne posiedzenia.

Art. 73.

Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby.

Art. 74.

Opieka pełni swe obowiązki bezpłatnie.

Art. 75.

Nauczyciele nie biorą udziału w posiedzeniach Opieki wówczas, kiedy są omawiane sprawy, w których osobiście są zainteresowani.

Art. 76.

Wykonanie zarządzeń Opieki należy do Opiekuna Głównego.

Art. 77.

Rozwiązanie Opieki Szkolnej może nastąpić na mocy uchwały Dozoru Szkolnego po zatwierdzeniu przez Radę Szkolną Okręgową.

Dział IV.

O szkołach prywatnych.

Art. 78.

Poszczególne osoby, obywatele Królestwa Polskiego, nieskazitelne pod względem moralnym i obywatelskim, ich spółki, instytucye i stowarzyszenia mogą otwierać szkoły elementarne prywatne.

Koncesye na otwarcie szkoły wydaje Rada Szkolna Okręgowa. Decyzye Rady Szkolnej Okręgowej Inspektor Okręgowy może wstrzymać i odwołać się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświe-

cenia Publicznego, nie później jak w przeciągu dni 7.

Obywatel obcego państwa może otworzyć szkołę tylko za zezwoleniem Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 79.

Aby otrzymać koncesyę, założyciel wnieść winien podanie na ręce Inspektora Okręgowego do Rady Szkolnej Okręgowej, w której okręgu szkoła ma powstać.

Do podania należy dołączyć:

a) dowód przynależności państwowej, życiorys i, na żądanie, opinię o nieskazitelności moralnej i obywatelskiej;

b) zobowiązanie, iż lokal szkolny będzie odpowiadał wymaganiom przepisów hygieny szkolnej;

c) zobowiązania, iż kierownik i personal nauczycielski będą posiadali przepisane kwalifikacye naukowe i zawodowe;

d) program nauk i rozkład zajęć;

e) spis pomocy naukowych;

f) budżet;

g) o ile jest statut szkoły;

Art. 80.

Kierownika szkoły powołuje właściciel, zatwierdza Inspektor Okręgowy; nauczycieli powołuje właściciel z pośród osób, posiadających przepisane kwalifikacye i komunikuje każdorazowo Inspektorowi Okręgowemu.

Art. 81.

Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia złożenia podania o otwarcie szkoły nie nastąpi odmowa ze strony Rady Szkolnej Okręgowej, wnoszący ma prawo szkołę otworzyć, o czem zawiadamia Inspektora Okręgowego na dwa tygodnie przed rozpoczęciem zajęć szkolnych z podaniem dokładnego adresu i planu lokalu szkolnego.

Otwarcie szkoły może być wstrzymane, o ile lokal szkolny nie odpowiada wymaganiom przepisów o hygienie szkolnej.

Art. 82.

Odmowa Rady Szkolnej Okręgowej winna być motywowana. Zażalenia na decyzyę Rady Szkolnej Okręgowej wnoszą się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 83.

Koncesya wygasa, jeżeli szkoła nie została uruchomiona w ciągu jednego roku od dnia wydania koncesyi.

Art. 84.

Program nauk prywatnej szkoły elementarnej musi odpowiadać conajmniej zakresowi wiademości, przepisanych dla publicznej szkoły elementarnej, równej kategoryi, aby mogła ona ubiegać się o przyznanie prawa publiczności t. j. aby świadectwo szkoły elementarnej prywatnej miało znaczenie dokumentu publicznego oraz, aby dzieci w wieku szkolnym, do niej uczęszczające, w gminach, gdzie obowiązek szkolny już wprowadzono, były zwalniane od uczęszczania do szkoły publicznej.

Art. 85.

Odpowiedzialność za stronę wychowawczo-naukową ponosi kierownik szkoły, odpowiedzialność finansową, oraz za stronę hygieniczno-sanitarną właściciel.

Art. 86.

Nadzór nad szkołami elementarnemi prywatnemi sprawuje Inspektor Okręgowy i organy miejscowego zarządu szkolnego.

Art. 87.

Szkoła prywatna obowiązana jest prowadzić przepisane księgi szkolne, składać sprawozdania roczne Inspektorowi Okręgowemu podług wskazanych wzorów oraz udzielać informacyi na żądanie władz szkolnych.

Art. 88.

Nadaje szkołom prywatnym elementarnym prawo publiczności Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Rady Szkolnej Okręgowej.

Do wniosku Inspektor Okręgowy dołącza swoją opinię.

Art. 89.

Szkołom prywatnym z prawem publiczności po-

zostawia się swobodę w rozszerzaniu i układzie programu, stosowanie metod oraz wyborze książek i pomocy naukowych, z wyjątkiem tych, które zostaną wzbronione przez Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 90

Wszelkie inne szkoły elementarne prywatne podlegają tylko ograniczeniom co do książek, zgodnie z art. 89, oraz co do obowiązujących przepisów o hygienie publicznej.

Art. 91.

Dzieci szkół prywatnych bez prawa publiczności, aby uzyskać świadectwo, któreby miało znaczenie dokumentu publicznebo, muszą poddać się egzaminowi w szkole elementarnej do tego upoważnionej. To samo dotyczy dzieci, pobierających naukę w domu.

Art. 92.

Odejmuje prawo publiczności lub zamyka szkołę elementarną prywatną Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na skutek motywowanych wniosków Inspektora Okręgowego lub Rady Szkolnej Okręgowej.

Art. 93.

Na żądanie Inspektora Okręgowego usuwa Kierownika i nauczycieli właściciel, któremu przysługuje prawo odwołania się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przeciągu dni 7 od dnia następnego po otrzymaniu rozporządzenia.

W wypadkach nadzwyczajnych zawiesza kierownika Inspektor Okręgowy, nauczycieli zaś na żądanie Inspektora Okręgowego kierownik.

Dział V.

O inspekcyi Szkolnej.

Art. 94.

Organem Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w każdym okręgu szkolnym jest Inspektor Okręgowy.

Art 95.

Inspektor Okręgowy, jako powołany do kierowania przy współudziale zarządów miejscowych szkolnictwem elementarnem:

1. bierze udział osobiście lub przez swego zastępcę w posiedzeniach Rady Szkolnej Okręgowej;

2. bada z nią, względnie Dozorami Szkolnymi w gminach potrzeby szkolne i oświatowe swego okręgu i przedstawia wnioski z dziedziny spraw szkolnych oświatowo- kulturalnych i administracyjnych Radzie Szkolnej Okręgowej, Dozorom Szkolnym lub bezpośrednio Departamentowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Pnblicznego;

3. pełni zwierzchni nadzór nad szkolnictwem elementarnem publicznem, publicznemi seminaryami nauczycielskimi i innemi instytucyami kulturalno-oświatowemi, jakie mu powierzone zostaną;

4. administruje szkolnictwem swego okręgu łącznie z Radą Szkolną Okręgową, Dozorami i Opiekami Szkolnemi;

5. roztacza nadzór nad szkołami elementarnemi prywatnemi i prywatnemi seminaryami nauczycielskimi w zakresie, ustawą przewidzianym;

6. zatwierdza decyzye Rad Szkolnych Okręgowych w sprawie sporządzanych przez Dozory Szkolne projektów sieci Szkolnych w gminach;

7. zatwierdza decyzye Rady Szkolnej Okręgowej w sprawie wniosków co do otwierania szkół poszczególnych;

8. komunikuje opinie Radzie Szkolnej Okręgowej w sprawie wydawania koncesyi na otwarcie szkół elementarnych prywatnych; decyzyę Rady może wstrzymać i odwołać się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, nie później jednak, jak w przeciągu dni siedmiu od dnia następnego po jej powzięciu;

9. podaje do wiadomości rozporządzenia wyższych władz szkolnych; wykonywa zlecenia Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, czuwa nad wykonaniem jego rozporządzeń, oraz składa sprawozdania w terminach, przez Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określonych.

10. mianuje nanczycieli z pośród przedstawionych przez Radę Szkolną Okręgową kandydatów, względnie mianuje bezpośrednio, zgodnie z art. 27. i 28 niniejszej ustawy;

11. kwalifikuje nauczycieli pod względem ich uzdolnienia i sumienności w spełnianiu obowiązków przy przedstawieniu do awansów służbowych; do przedstawienia dołącza opinię Rady Szkolnej Okręgowej;

12. w wypadkach nagłych powołuje nauczycieli na stanowiska tymczasowe;

13. czuwa nad dalszem kształceniem nauczycieli;

14. zwołuje okręgowe konferencye nauczycieli i na nich przewodniczy lub wyznacza zastępcę;

15. przenosi ze względów służbowych na inne posady w swoim okręgu nauczycieli niestabilizowanych, o czem niezwłocznie zawiadamia Radę Szkolną Okręgową i Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z podaniem motywów przeniesienia;

16. przeprowadza dochodzenia dyscyplinarne przeciwko nauczycielom szkół publicznych, decyduje w granicach kompetencyi lub skierowuje do organów dyscyplinarnych;

17. zawiesza w wypadkach nadzwyczajnych nauczycieli szkół publicznych, o czem niezwłocznie, nie później jak w dniu następnym po zawieszeniu, komunikuje Departamentowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz w celu wniesienia sprawy do organów dyscyplinarnych Radzie Szkolnej Okręgowej, względnie Wydziałowi Wykonawczemu;

18. żąda od właściciela szkoły elementarnej prywatnej usunięcia kierownika, względnie, nauczycieli (art. 93);

19. wydaje nauczacielom urlopy do czterech tygodni;

20. zarządza ankiety po porozumieniu się z Departamentem Wyznań Religijnych i Oświęcenia Publicznego, prowadzi statystykę szkolna i rejestr sił nauczycielskich swego okręgu;

21. współdziała z odnośnymi urzędami w sprawach sanitarnych i hygieny szkolną;

22. powołuje i zwalnia personal kancelaryjny inspekcyi i kieruje biurem inspekcyi.

Art. 96.

Nadzór nad nauką religii, prowadzoną w szkołach publicznych przez duszpasterzy lub upoważnionych do tego nauczycieli, należy od Inspektora Okręgowego i do reprezentantów odpowiedniego wyznania, mianowanych przez Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po porozumieniu się ze zwierzchnią władzą duchowną.

Dział VI.

O nauce dzieci wyznania mojżeszowego.

Art. 97.

Dla dzieci wyznania mojżeszowego tworzone będą w razie dostatecznej liczby zgłoszeń ze strony rodziców osobne szkoły elementarne lub oddziały, świętujące sabat.

Art. 98.

Dopóki jeszcze nie wszystkie dzieci wyznania mojżeszowego mogą uczęszczać do szkół publicznych gminnych elementarnych, nauka języka polskiego i przedmiotów elementarnych w języku polskim prowadzona według specyalnego programu i pod ogólnym nadzorem w szkołach wyznaniowych prywatnych, talmudtorach i chederach, dla odpowiedniej liczby dzieci powinna być przejętą na koszt gmin politycznych.

Przepisy przechodnie

do „Przepisów tymczasowych o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem".

§ 1. Rady Szkolne Okręgowe mają być zorganizowane w przeciągu sześciu tygodni, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

§ 2. Pierwsze posiedzenie Rady Szkolnej Okręgowej zwołają i jej ukonstytuowanie się przeprowadzą Inspektorzy Okręgowi.

§ 3. W części Królestwa, okupowanej przez wojska austryacko-węgierskie, do chwili wprowadzenia samorządu powiatowego (sejmików) tymczasowych delegatów do Rad Szkolnych Okręgowych wybiorą komitety ratunkowe powiatowe. Po wprowadzeniu ordynacyi powiatowej sejmik przeprowadzi nowe wybory delegatów zgodnie z ustawą niniejszą.

§ 4. Reprezentantów nauczycielstwa wybiorą nauczyciele szkół gminnych.

Zebranie wyborcze zwoła i wybory przeprowadzi Inspektor Okręgowy. W razie niemożności przeprowadzenia wyborów w terminie, tymczasowo wejdzie do Rady jeden z nauczycieli miejscowych, powołany przez Redę Szkolną Okręgową na pierwszem jej posiedzeniu, nie na dłużej jednak, jak na trzy miesiące.

§ 5. Do chwili utworzenia Rad Szkolnych Okręgowych sprawy, wchodzące w zakres ich kompetencyi, załatwiają Inspektorzy Okręgowi.

§ 6. Rada Szkolna Okręgowa powoła w gminach mężów zaufania, którzy przy współudziale prezydentów, burmistrzów i wójtów zorganizują dozory szkolne i zwołają pierwsze posiedzenia.

§ 7. Gdzie niema rad gminnych, Rada Szkolna Okręgowa wybierze do Dozoru Szkolnego jednego z pełnomocników gminnych.

Gdzie niema Rady miejskiej, Rada Szkolna Okręgowa mianuje dodatkowo dwóch członków Dozoru Szkolnego gminnego, którzy w Dozorze zasiadać będą do chwili utworzenia rady miejskiej.

§ 8. Opieki Szkolne zostaną powołane w przeciągu miesiąca od chwili ukonstytuowania się Dozorów Szkolnych w gminach.

Tekst powyższej ustawy został uchwalony przez Tymczasową Radę Stanu Królestwa Polskiego na posiedzeniu dnia 10. sierpnia 1917; przepisy przechodnie do ustawy przez Komisyę Przejściową Tymczasowej Rady Stanu na posiedzeniu dnia 7. września 1917 r. na mocy upoważnienia Rady Stanu z dnia 25. i 30. sierpnia tegoż roku.

Przewodniczący Komisyi Przejściowej Tymczasowej Rady Stanu:

Józef Mikułowski Pomorski, m. p.

Za Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

Stanisław Smolka, m. p.

Referent:

Zygmunt Gąsiorowski, m. p.

Sprawy szkolne.

C. i k. Komenda powiatowa założyła powiatową bibliotekę w Busku, składającą się 670 dzieł (822 tomów) treści przeważnie naukowo-pedagogicznej. Bibliotekę tę oddaje się do użytku nauczycielstwa z dniem 1. listopada 1917, ustanawiając jako bibliotekarzy P. Stefana Brzoskę i nauczycielkę P. Waleryę Rostkowską, którzy w Środę po pierwszym każdego miesiąca w czasie od 11. do 12. wypożyczać będą książki w budynku szkolnym (dawniej gminnym w Busku).

Wypożyczający winien potwierdzić odbiór książki własnoręcznym podpisem i poddać się umieszczonym na rewersie warunkom.

489

Ustanowienie samorządu powiatowego.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski. pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje:

§ 1.

Utworzenie reprezentacyi powiatowych.

Dla każdego powiatu tworzy się reprezentacyę powiatową.

Zmiany granic powiatów pociągają za sobą odpowiednie zmiany obszaru, na który rozciąga się zakres działania reprezentacyi powiatowych.

Reprezentacye powiatowe mogą za zgodą Jeneralnego Gubernatorswa wojskowego łączyć się dla osiągnięcia specyalnych celów w związki powiatowe.

Działalność każdego związku powiatowego określa statut, zatwierdzony przez Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe.

Miasto Lublin wyłącza się ze związku reprezentacyi powiatowej.

§ 2.

Skład reprezentacyi powiatowych.

Reprezentacya powiatowa składa się w powiatach, w których liczba mieszkańców nie przenosi 100.000, z 24 deputatów, w powiatach mających ponad 100.000 mieszkańców powiększa się liczbę deputatów o jednego na każde rozpoczęte 10.000 mieszkańców.

Reprezentacye powiatowe wybiera się na okres 3-letni. W skład ich wchodzą przedstawiciele następujących interesów:

1. grupa najwyżej opodatkowanych z handlu, przemysłu i własności nieruchomej,
2. miasta,
3. gminy wiejskie.

Liczbę mandatów rozdziela się na poszczególne grupy w następujący sposób:

I. Przedewszystkiem oznacza się liczbę deputatów miejskich na podstawie stosunku liczby mieszkańców miast do ogólnej liczby ludności powiatu, przyczem liczbę mandatów przypadających miastom zwiększa się o 1 kosztem reszty mandatów. Liczba mandatów miejskich ma nadto wynosić przynajmniej 1/6 ogólnej liczby mandatów, a nie może przekroczyć 1/2 ogólnej liczby mandatów, przypadających odnośnemu powiatowi.

II. Ilość mandatów pozostałą po odjęciu mandatów miejskich rozdziela się w równych częściach między grupę najwyżej opodatkowanych z handlu, przemysłu i własności nieruchomej i grupę gmin wiejskich. Przy nieparzystej liczbie mandatów przypada pozostały mandat grupie gmin wiejskich. Jeżeli ilość uprawnionych do wyboru w grupie najwyżej opodatkowanych nie jest przynajmniej dziesięć razy tak wielką, jak przypadająca na tę grupę ilość mandatów, następuje odpowiednia redukcya liczby mandatów tej grupy na rzecz liczby mandatów grupy gmin wiejskich.

Funkcya deputata jest urzędem honorowym.

§ 3.

Grupa najwyżej opodatkowanych z handlu, przemysłu i własności nieruchomej,

Uprawnieni do wyboru z tej grupy wybierają przypadającą na nich liczbę deputatów w jednem ciele wyborczem.

Uprawnionym do wyboru jest, kto w powiecie w czasie rozpisania wyborów:

1. posiada własność ziemską o obszarze conajmniej 150 morgów polskich, albo

2. dzierżawi grunta o obszarze conajmniej 300 morgów polskich, albo

3. posiada dom mieszkalny, przedstawiający na podstawie oszacowania dla celów ubezpieczenia od ognia wartość conajmniej 30.000 rb., albo

4. prowadzi przedsiębiorstwo przemysłowe lub fabryczne ze stałą siedz bą, w którem pracuje stale conajmniej 100 robotników, albo

5. ma przepisany patent przemysłowy I—IV klasy względnie patent handlowy I lub II klasy.

Prawo wyboru wykonuje się z reguły osobiście

Do osobistego wykonywania prawa wyborczego w tej grupie są wymagane:

1. ukończony 25 rok życia,

2. płeć męzka,

3. korzystanie z pełni praw cywilnych,

4. nieskazitelność.

Nieskazitelnym w rozumieniu tego rozporządzenia jest każdy, kto nie był skazany z powodu zbrodni lub występku popełnionego z chciwości lub przeciw obyczajności publicznej. Osoby skazane z powodu zbrodni będą znowu uważane za nieskazitelne z upływem 10-ciu lat, osoby skazane z powodu występku z upływem 5-ciu lat po odcierpieniu lub prawomocnem darowaniu kary.

Osoby prawne wykonywują prawo wyborcze przez członka swej reprezentacyi, kobiety i pełnoletni mężczyżni poniżej 25 lat przez pełnomocników, małoletni i nie mający zdolności do działań prawnych przez swych prawnych zastępców, kilku właścicieli przez osobę ze swego grona wspólnie wyznaczoną. Osoby te muszą jednak posiadać warunki potrzebne do osobistego wykonywania prawa wyborczego. Pełnomocnicy mogą zastępować tylko jednego uprawnionego do wyboru.

Każdy uprawniony do wyboru może oddać za siebie w jednym powiecie tylko jeden głos.

Państwo o ile ma w tej grupie prawo wyborcze, wykonuje je przez swego delegata

§ 4.

Grupa miast.

Do grupy tej należą te miasta, do których odnoszą się rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 18-go sierpnia 1916 r., Nr. 64 i 65 Dz. rozp.

Mandaty przypadające na tę grupę rozdziela się między miasta znajdujące się w powiecie wedle ilości ich mieszkańców; każde miasto musi jednak otrzymać przynajmniej jeden mandat.

Ilość deputatów, przypadającą na każde miasto wybierają członkowie rady miejskiej i członkowie magistratu nie należący do rady miejskiej pod przewodnictwem burmistrza (prezydenta miasta).

§ 5.

Grupa gmin wiejskich.

Deputatów tej grupy wybiera się w ten sposòb aby o ile możności na każdą gminę wiejską przypadał jeden deputat. Gdyby to było niemożliwe należy kilka gmin połączyć w jeden okręg wyborczy.

Uprawnionym do wyboru jest każdy:

1. kto jest uprawniony do głosowania na zgromadzeniu gminnem, albo

2. kto w czasie rozpisania wyborów posiada w gminie dom mieszkalny, przedstawiający na podstawie oszacowania w celu ubezpieczenia od ognia wartość conajmniej 2.000 rb., albo też patent handlowy lub przemysłowy, albo

3. kto w gminie jest zamieszkały, ukończył 25 lat i cztery klasy szkoły średniej.

Osoby wspomniane w punkcie 3. nie mogą wykonywać prawa wyborczego przez pełnomocnika. Pozatem obowiązują co do wykonywania prawa wyborczego przepisy § 3 ustępy 3 do 7.

Uprawnionym do wyboru w grupie najwyżej opodatkowanych nie przysługuje prawo głosu w grupie gmin wiejskich.

§ 6.

Wybieralność

Wybranym może być każdy, kto:

1. ukończył 30 rok życia,

2. jest płci męzkiej,

3. korzysta z pełni praw cywilnych,

4. mieszka w powiecie lub posiada tam realność, względnie przedsiębiorstwo przemysłowe ze stałą s edzibą,

5. jest nieskazitelny,

6. włada językiem polskim w słowie i piśmie.

§ 7.

Ordynacya wyborcza.

Przepisy, dotyczące rozpisania i przeprowadzenia wyborów wyda Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe w drodze rozporządzenia.

§ 8.

Zakres działania reprezentacyi powiatowej.

Do zakresu działania reprezentacyi powiatowej należy:

I. Piecza nad gospodarczymi, zdrowotnymi i kulturalnymi interesami powiatu, jako to:

1. zarząd własnego majątku.
2. ochrona i rozwój rolnictwa, handlu i przemysłu,
3 budowa i utrzymanie potrzebnych dla powiatu dróg i innych środków komunikacyjnych, tudzież subwencyonowanie urządzeń komunikacyjnych, których utrzymanie należy do innych czynników,
4. opieka nad zdrowotnością,
5. urządzenie i utrzymanie, albo subwencyonowanie szpitali i innych urządzeń sanitarnych,
6. sprawy ubogich,
7. popieranie oświaty ludowej i zawodowego wykształcenia,
8. zarządzenia celem zwalczania pijaństwa,

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe oznaczy w ostatnej instancyi drogi, których utrzymanie należeć będzie do reprezentacyi powiatowej.

II. Opieka i nadzór nad gospodarką gmin wiejskich i miast i wypełnianiem ich powinności.

Komendy powiatowe mają sprawy te przekazywać do załatwienia reprezentacyom powiatowym.

III. Współdziałanie w wykonywaniu zadań państwowych poruczonych reprezentacyi powiatowej przez władze rządowe.

IV. Stawianie wniosków w sprawie zarządzeń, dla których wymagana jest droga ustawowa, a które dotyczą interesów powiatu.

§ 9.

Dochody reprezentacyi powiatowych.

a) Subwencye państwowe i te dochody państwowe, które reprezentacyom powiatowym będą przekazane w drodze ustawy.

b) Dochody własne:

1. dodatki do podatków państwowych i gminnych,
2. dochody z bezpośrednich podatków powiatowych. wprowadzonych osobnymi przepisami ustawowymi, a w szczególności z podatku od psów,
3. opłaty za używanie zakładów i urządzeń utrzymywanych przez reprezentacye powiatowe w interesie publicznym,
4. opłaty na pokrycie kosztów utrzymywania takich urządzeń, pobierane od właścicieli ziemskich i przemysłowców, którzy z powyższych urządzeń mają specyalne korzyści,
5. dochody uzyskane z ustawowego zmonopolizowania sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby na rzecz reprezentacyi powiatowej.
6. dochody z własnego majątku.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe może nałożyć na miasto Lublin jednorazową lub stałą opłatę dodatkową na pokrycie wydatków administracyjnych przyległego powiatu.

§ 10.

Organa reprezentacyi powiatowej.

Organami reprezentacyi powiatowej są:

Sejmik powiatowy, wydział powiatowy i przewodniczący.

Przewodniczącym jest każdorazowy komendant powiatowy albo w jego zastępstwie kierujący komisarz cywilny.

§ 11.

Sejmik powiatowy.

Sejmik powiatowy zwołuje przewodniczący z reguły co kwartał. Sejmik musi być zwołany skoro tego zażąda 1/3 deputatów. Do powzięcia uchwał wymaganą jest obecność oprócz przewodniczącego przynajmniej połowy ogólnej liczby deputatów.

Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Następujące sprawy wymagają uchwały sejmiku:

1. ustalenie budżetu powiatowego i sprawdzenie zamknięcia rachunkowego.
2. urządzenie biura reprezentacyi powiatowej i oznaczenie liczby i uposażenia urzędników,
3. jednorazowe wydatki ponad pięć tysięcy koron,
4. objęcie stałych zobowiązań w wysokości ponad pięćset koron rocznie,
5. zaciąganie pożyczek, stale budżet obciążających,
6. uchwały co do zaprowadzenia podatków powiatowych i innych opłat, dodatków do podatków państwowych i gminnych, jakoteż monopolów powiatowych, oraz stawianie odpowiednich wniosków (§ 8 punkt IV),

7. uchwalenie regulaminu dla sejmiku i wydziału powiatowego,

8. rozstrzyganie zażaleń przeciw uchwałom wydziału powiatowego.

9. sprawy, co do których sejmik zastrzegł sobie decyzyę.

Do stawiania wniosków na sejmiku są uprawnieni:

a) przewodniczący w imieniu zarządu wojskowego,

b) wydział powiatowy,

c) każdy deputat.

Sejmik może wyznaczać komisye dla spraw specyalnych i wydawać dla nich regulaminy.

§ 12.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy składa się z przewodniczącego sejmiku i 6-ciu członków, których się wybiera w ten sposób, że deputaci wybrani z poszczególnych grup wyborczych, delegują po jednym członku, pozostałych zaś 3-ch wybiera cały sejmik W tens am sposób wybiera się dla każdego członka wydziału jednego zastępcę.

Wydział powiatowy zwołuje przewodniczący z reguły co miesiąc. Wydział musi być zwołany, jeżeli tego zarząda dwóch członków wydziału.

Do ważności uchwał wydziału powiatowego wymaganą jest oprócz przewodniczącego obecność najmniej trzech członków.

Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przeewodniczącego.

Wydział powiatowy przygotowuje sprawy, mające wejść pod obrady sejmiku i decyduje o wszystkich innych sprawach, które nie zostały zastrzeżone sejmikowi.

Wydział powiatowy deleguje jednego ze swoich członków do prowadzenia biura reprezentacyi powiatowej.

Wydział powiatowy sprawuje nadzór nad gospodarką gmin miejskich i wiejskich i ma władzę dyscyplinarną nad burmistrzami (prezydentami miast), wójtami i innymi urzędnikami gminnymi. Kary dyscyplinarne są następujące:

1. napomnienia i nagany,

2, kary pieniężne do wysokości stu koron,

3. zawieszenie w urzędowaniu aż do decyzyi Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

Wydział ma prawo zawieszać wykonanie uchwał reprezentacyi i organów miast i gmin wiejskich aż do decyzyi Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

Członkowie wydziału i komisyi mogą otrzymywać dyety na mocy uchwały sejmiku w miarę środków, jakimi reprezentacya powiatowa rozporządza.

§ 13.

Przewodniczący.

Przewodniczący kieruje obradami i stara się o wykonanie uchwał sejmiku oraz wydziału powiatowego i załatwia sprawy bieżące. Podpisuje wszystkie pisma w imieniu reprezentacyi powiatowej. Dokumenty, mocą których powiat zaciąga zobowiązania, muszą być oprócz niego podpisane jeszcze przez dwóch członków wydziału powiatowego.

Przewodniczący przyjmuje personal biurowy po wysłuchaniu wydziału powiatowego i sprawuje władzę dyscyplinarną nad tym personalem.

§ 14.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym semiku, wydziału powiatowego i wszystkich ich organów jest język polski.

Wszystkie reprezentacje powiatowe muszą jednak przyjmować i załatwiać pisma komend wojskowych bez względu na ich język, nie polskie zaś podania stron wtedy, jeśli język podania jest prawnie uznany i conajmniej dziesięć procent mieszkańców powiatu go używa.

§ 15.

Prawo nadzoru.

Przewodniczący ma prawo zawiesić wykonanie uchwał wydziału powiatowego i sejmiku.

Zawieszenie musi być zarządzone, jeżeli uchwały sprzeciwiają się obowiązującym ustawom, przepisom i legalnym zarządzeniom władz albo też przekraczają zakres działania reprezentacyi powiatowej. W razie zawieszania uchwały wydziału powiatowego, obowiązany jest przewodniczący przedłożyć odnośną sprawę sejmikowi na najbliższem posiedzeniu; w razie zawieszenia uchwały sejmiku musi przedłożyć odnośną sprawę w przeciągu trzech dni Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu do decyzyi.

Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu przysługuje prawo nadzoru nad całą działalnością reprezentacyi powiatowych.

Następujące uchwały wymagają w każdym razie zatwierdzenia Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego:

1. przyjęcie dróg i innych środków komunika-

cyjnych w zarząd powiatu.

2. zaprowadzenie podatków powiatowych i innych opłat, dodatków do podatków rządowych i gminnych, monopolów powiatowych a to nie naruszając przepisu § 8, ustęp IV,

3. ustalenie budżetu powiatowego i zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego,

4. objęcie zobowiązania w wartości ponad pięćdziesiąt tysięcy koron.

Jeżeli reprezentacya powiatowa nie wypełniła swoich zadań leżących w interesie publicznym, może przewodniczący po zasięgnięciu upoważnienia Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego nakazać załatwienie tych spraw i zawiadomić o tem dodatkowo reprezentacyę powiatową.

§ 16.

Zażalenie.

Jeżeli kto wskutek jakiejś uchwały reprezentacyi powiatowej lub zarządzenia jej przewodniczącego czuje się pokrzywdzonym w swych sprawach, może w ciągu 14-u dni, licząc od dnia doręczenia lub powiadomienia o zarządzeniu, wnieść na ręce przewodniczącego zażalenie do Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

Rozstrzygnięcie Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego jest ostateczne.

§ 17.

Rozwiązanie reprezentacyi powiatowej.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe może przed upływem czasu trwania urzędowania rozwiązać reprezentacyę powiatową, w którym to wypadku wyda stosowne zarządzenia co do dalszego prowadzenia jej agend.

§ 18.

Przepisy wykonawcze.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe upoważnione jest do wydania wszelkich zarządzeń i rozporządzeń, potrzebnych do skutecznego przeprowadzenia niniejszego rozporządzenia.

§ 19.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

490.

Utworzenie rad zdrowia.

Rada Stanu Królestwa Polskiego w memoryale skierowanym do c. i k. Jen. Gub. Wojskowego zwróciła uwagę na rozszerżanie się w austryacko-węgierskiej okupacyi gruźlicy, a zarazem prosiła o wydanie potrzebnych zarządzeń do zwalczania tej trawiącej ludność zarazy.

Gdy do zwalczania zaraźliwych chorób koniecznym jest czynny współudział ludności wydało c. i k. Jenerał-Gub. Wojskowe reskryptem z dnia 10. września 1917. D. Nr. 134771 następujące zarządzenia.

W każdym mieście w którym w myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza z dnia 18. sierpnia 1916. Nr, 64 względnie 65 jakoteż z dnia 13. stycznia 1917. Nr. 11 Dz. rozp. zorganizowaną została Rada miejska ma być natychmiast powołana do życia Miejska Rada zdrowia. Członków tej Rady wybrać mają Rady miejskie z grona osób mających zrozumienie dla kwestyi ważności zdrowotności publicznej. Liczbę członków Komisyi, którzy mają być wybrani w miastach Buska i Chmielniku ustala się na dziewięciu. Lekarz miejski a ewentualnie i okręgowy jest z Urzędu członkiem Rady zdrowia i upoważniony do głosowania.

Miejska Rada zdrowia ma się natychmiast ukonstytuować i wybrać ze swego grona prezesa, więc prezesa i sekretarza. Nadto wybrać ma Miejska Rada zdrowia jednego członka jako delegata do powiatowej Rady zdrowia, delegaci miejskich Rad zdrowia stanowią powiatową Radę zdrowia,która ze swego grona wybiera również prezesa, wiceprezesa i sekretarza.

Lekarz powiatowy wchodzi z urzędu do powiatowej Rady zdrowia jako członek upoważniony do głosowania.

Zadaniem wyżej wspomnianych Rad zdrowia będzie narazie zebranie szczegółowych dat tyczących rozszerzania się gruźlicy, a przez wejście w kontakt z ludnością wpajać w nią zrozumienie dla koniecznej potrzeby planowego zwalczania tej plagi.

Wyniki przeprowadzonych wyborów należy najdalej do dnia 5. października przedłożyć do wiadomości c. i k. Komendy powiatowej.

491.

Zasiłki dla rodzin poddanych państwa niemieckiego.

Wskutek rozporządzenia c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa z dnia 6. lipca 1917 N. Nr. 135749/17,

zamieszkali w austro. węg. terenie okupacyjnym w Polsce, członkowie rodzin poddanych państwa niemieckiego, obecnie do czynnej służby powołanych, lub przez rosyan wywiezionych, mają na przyszłość prawo do zasiłku na utrzymanie wedle odnośnych przepisów niemieckich.

Rodziny te mają więc zgłosić swe odnośne uprawnienie w Komendzie powiatowej swego miejsca zamieszkania.

492.

Zajęcie ziemniaków.

Na podstawie rozporządzenia z dnia 22-go czerwca 1917 r., Nr. 57 Dz. rozp., względnie rozporządzenia z dnia 11-go czerwca 1916 r., Nr. 61 Dz. rozp., dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych, oraz w wykonaniu rozporządzenia z dnia 23-go czerwca 1917 r., Nr. 58 Dz. rozp., dotyczącego Krajowej Rady Gospodarczej, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Zajęcie.

Ziemniaki, pochodzące ze zbioru roku 1917 zajmuje się na rzecz Zarządu wojskowego.

§ 2.

Skutki zajęcia.

Następstwem zajęcia jest, że przeróbka, zużytkowanie na żywność i karmę, jakoteż sprzedaż względnie kupno zajętych ziemniaków jest zabronionem, o ile w tem rozporządzeniu lub też zapomocą osobnych przepisów nie zostaną wydane inne zarządzenia.

Interesa, zawarte wbrew temu zakazowi są nieważne, również jak i umowy, zawarte przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia (§§ 11. i 12. rozp. z dnia 11-go czerwca 1916 r., Nr. 61 Dz. rozp.).

§ 3.

Wyjątki.

Zajęciu nie podlegają ziemniaki potrzebne producentowi:

a) jako nasienie w jego własnem gospodarstwie;

b) do wyżywienia własnego, oraz domowników, oficyalistów i czeladzi;

c) na wykarmienie inwentarza żywego, należącego do producenta, jego oficyalistów i czeladzi, a to w granicach norm maksymalnych, przepisanych osobnemi zarządzeniami.

§ 4.

Obowiązek zgłoszenia.

Właściciel ziemniaków, zajętych na mocy § 1. obowiązany jest na wezwanie Komendy powiatnwej lub organów do tego ustanowionych, zgłosić zapasy tychże z podaniem ilości i miejsca przechowania.

§ 5.

Ustalenie ilości ziemniaków, mającej się pozostawić producentowi, jakoteż podlegające obowiązkowi oddania.

Producent obowiązany jest do oddania wszelkich zajętych zapasów ziemniaków z zachowaniem przepisanych terminów.

Zapasy te, w obrębie c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego z wyjątkiem powiatów: Chełmskiego, Hrubieszowskiego i Tomaszowskiego odbierze w myśl art. VII. rozporządzenia z dnia 23-go czerwca 1917 r., Nr. 58 Dz. rozp., dotyczącego Krajowej Rady Gospodarczej, Polska Centrala zbożowa.

Do ustalenia ilości ziemniaków, która ma być pozostawioną producentowi w myśl § 3. oraz ilości, która ma być oddaną, powołaną jest komisya powiatowa względnie gminna

Komisya ta, wpisuje ustalone ilości oraz przepisane termina odstawy do paszportu zbożowego (art. VIII. i IX. rozp. z dnia 23-go czerwca 1917 r., Nr. 58 Dz. rozp.).

Sposób odbioru zapasów zajętych w powiatach Chełmskim, Hrubieszowskim i Tomaszowskim ustalony zostanie osobnemi zarządzeniami.

§ 6.

Ceny odbioru.

Za ziemniaki oddane przez producenta płacić się będzie następujące ceny:

do 1-go września 1917 r. (za wczesne ziemniaki) . . . . 38 Kor.

od 1-go września do 15-go października 1917 r. . . . . 16 „

od 15-go października 1917 r. do 1-go marca 1918 r. . . . . 12 „

od 1-go marca 1918 r. . . . . 16 „

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg. netto loco stacya załadowania lub magazyn odbiorczy i płacone będą za towar zdrowy, wolny od ziemi. Potrącenia z powyższych cen, z powodu zanieczyszczenia ziemią lub nieodpowiedniej jakości ustalone zostaną osobnemi zarządzeniami.

Jeśli odległość miejsca odbioru od miejsca produkyi wynosi więcej niż 7 km. należy się producentowi prócz powyższej ceny wynagrodzenie za odstawę, którego wysokość unormowaną zostanie osobnem zarządzeniem.

Za ziemniaki przebierane na żądanie odbiorcy należy się dodatek w kwocie 2 koron za 100 kg. Za reprodukcye oryginalnych odmian hodowlanych przeznaczonych na nasienie i opatrzonych atestem Towarzystwa rolniczego należy się stosownie do umowy dodatek od 3 do 6 Kor. za 100 kg.

§ 7.

Środki przymusowe.

Jeśli właściciel ziemniaków, zajętych na mocy § 1. nie odda tychże w ilości i w terminach przepisanych mu przez komisyę w paszporcie zbożowym, wówczas może Komenda powiatowa zarządzić odbiór tychże w drodze przymusowej. W takim razie mogą być ceny odbioru unormowane w § 6 obniżone do połowy.

§ 8.

Ustanowienia karne.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia lub przepisów wydanych na jego podstawie, ulegną przewidzianym w § 10. rozporządzenia z dnia 11-go czerwca 1916 roku, Nr. 61 Dz. rozp., dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych, karom pieniężnym albo aresztu. Do prowadzenia śledztwa i karania czynów karygodnych przewidzianych w tem rozporządzeniu właściwym jest w myśl § 4 rozporządzenia. z dnia 21-go lutego 1917 r., Nr. 29 Dz. rozp., dotyczącego środków karnych przeciw podbijaniu cen i naruszeniu obowiązków dostawy, Sąd Komendy powiatowej w sądowem postępowaniu polowem.

§ 9.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

493.

Obrót ziemniakami.

W wykonaniu rozporządzenia z dnia 8. sierpnia 1917 W.S. Nr. 79341 dotyczącego zajęcia ziemniaków zarządza się co następuje:

§ 1.

Normy żywnościowe.

Jako najwyższą normę zużycia na żywność wyznacza się:

a) Dla producentów, ich domowników i służby oraz dla wszelkich robotników ciężko pracujących 1 kg ziemniaków na głowę i dzień,

b) Dla innych uprawnionych do zaopatrzenia (nieproducentów) 400 gr. na głowę i dzień.

§ 2.

Normy paszy.

Jako najwyższą normę żywienia dla inwentarzy wyznacza się na przeciąg roku po 10 centr. metr. na konia w wieku powyżej 2 lat, sztukę bydła rogatego 6 miesięcy i świnie powyżej 3 miesięcy. Zapotrzebowanie sztuk młodszych musi być pokryte z ilości pozostawionych na podstawie powyższych norm dla starszych sztuk.

§ 3.

Ziemniaki na nasienie.

Jako nasienie wolno użyć najwyżej 12 cent. metr. ziemniaków na morgę. Ziemniaki pozostawione wzgl. użyte jako nasienie, a nie zużyte na ten cel podlegają zajęciu i winny być jako nadwyżka sprzedane P. C. Z.

Zaopatrzenie w nasienie rolników nieposiadających tegoż oraz ewentualna zmiana odbywa się w sposób przewidziany w § 3. Zarządzeń wykonawczych w sprawie obrotu zbożem (W. S. Nr. 78600.)

§ 4.

Wyznaczenie ilości ziemniaków przeznaczonych do oddania. Terminy oddania.

Wyznaczenie ilości ziemniaków które producent ma prawo zatrzymać na pokrycie własnych potrzeb, oraz tych ilości, które winien oddać P. C. Z. jest zadaniem Komisyi powiatowych wzgl. gminnych przy-

czem znajdują zastosowanie postanowienia, wydane dla tych Komisyi w zarządzeniach wykonawczych dotyczących obrotu zbożem (W. S. Nr. 78600). Z ilości przeznaczonej do oddania winni producenci oddać:
do 15. października 1917 conajmniej 1/5 część (20%)
do 15. grudnia 1917 conajmniej dalsze 2/5 części (40%)
do 15. kwietnia 1918 conajmniej dalszą 1/5 część (20%)
do 1. czerwca 1918 ostatnią 1/5 część (20%) oraz resztę nadwyżki pozostałej po pokryciu własnego zapotrzebowania. Podczas mrozów wolno producentowi odstawić ziemniaki tylko na wyraźnie żądanie odbiorcy.

§ 5.

Odbiór ziemniaków. Odstawa. Dowóż.

Do odbioru ziemniaków uprawnieni są w obrębie J. G. W. z wyjątkiem powiatów chełmskiego, hrubieszowskiego i tomaszowskiego, co do których wydane zostaną osobne zarządzenia wyłącznie zastępcy P. C. Z. opatrzeni w odpowiednie legitymacye, którzy potwierdzają dostawcy odbiór w paszporcie zbożowym i wciągają dostawę do swych wykazów.

Producent winien w zasadzie dokonać odstawy do miejsca odbioru własnemi furmankami. Jeśli miejsce odbioru leży dalej niż 7 km od miejsca produkcyi, w takim razie należy mu się za każdy dalszy kilometr wynagrodzenie w wysokości 30 hal, od 100 kg. Przy dostawie wczesnych stołowych ziemniaków w miesiącu sierpniu po cenie 38 K. za 100 kg nie należy się dostawcy żadne wynagrodzenie za odstawę, gdyż cenę tę należy rozumieć loco stacya kolei bez względu na odległość od miejsca produkcyi.

Wszelkie postanowienia, odnoszące się do odstawy zboża zawarte w § 7. Zarządzeń wykonawczych w sprawie obrotu zbożem znajdują odpowiednie zastosowanie także do odstawy ziemniaków.

§ 6.

Potrącenie z ceny.

Dla wyrównania różnicy we wadze wynikłej ze zanieczyszczenia ziemią liczonych będzie przy odstawie 103 kg. ziemniaków normalnie ziemią zanieczyszczonych za 100 kg. Jeśliby zanieczyszczenie ziemią wynosiło więcej jak 3%, w takim razie przysługuje odbiorcy prawo do odpowiednio większych potrąceń, a to na podstawie ugody z dostawcą, gdyby zaś ta nie doszła do skutku na podstawie prośby przeprowadzonej na miejscu przy odbiorze.

Za ziemniaki, które wskutek uszkodzeń nadgnicia, nadmarznięcia itp. nie posiadają pełnej wartości użytkowej należy się tylko cena odpowiadająca rzeczywistej wartości użytkowej takich ziemniaków.

§ 7.

Legitymacye transportowe.

Przy przewozie ziemniaków obowiązują legitymacye transportowe, przewidziane dla przewozu zboża w §§ 8 i 9 zarządzeń wykonawczych w sprawie obrotu zbożem (W. S. Nr. 78600).

§ 8.

Rozdział ziemniaków.

Rozdział ziemniaków nabytych przez P. C. Z. odbywać się będzie na podstawie planu rozdzielczego ułożonego przez Wydział Wyk. K. R. G., a zatwierdzonego przez c. i k. J. G. W.

§ 9.

Zaopatrzenie ludności nierolniczej.

Zaopatrzenie ludności nierolniczej odbywać się może:

a) przez bezpośrednią sprzedaż ziemniaków ze składów P. C. Z.

b) przez dostarczenie tychże komitetom aprowizacyjnym.

c) przez udzielenie komitetom aprowizacyjnym i spółkom żywnościowym upoważnienia do kupna ziemniaków w wyznaczonych do tego celu rejonach zakupu.

d) przez udzielenie ludności uprawnionej do zaopatrzenia pozwolenia na odbiór ziemniaków, zapłaconych w filii P. C. Z. wprost od producenta.

Dla zaopatrzenia ludności miejskiej we wczesne ziemniaki stołowe wolno producentowi aż do końca miesiąca sierpnia dowozić je na targi miejskie i sprzedawać wprost konsumentom, z wykluczeniem pośredników. Ilość ziemniaków w ten sposób sprzedanych nie może wynosić 10% ogólnej ilości ziemniaków wyprodukowanych przez danego producenta.

§ 10.

Przeróbka ziemniaków w celach przemysłowych.

Przeróbka ziemniaków w celach przemysłowych dozwoloną jest tylko za pisemnem zezwoleniem udzielonem danemu przedsiębiorstwu przez c. i k. J. W. G.

Podanie o udzielenie takiego zezwolenia należy

wnosić tylko w razie wezwania przedsiębiorstw osobnemi ogłoszeniami.

Na pokrycie zapotrzebowania ziemniaków dla przeróbki w celach przemysłowych może P. C. Z.

a) pozostawić producentowi będącemu równocześnie właścicielem przedsiębiorstwa przerabiającego ziemniaki, ziemniaki przeznaczone do oddania.

b) zezwolić na odbior tychże wprost u producentów, za pobraniem należnej zapłaty

c) dostarczyć tychże ze swych zapasów.

§ 11.

Ceny sprzedażne ziemniaków.

Ceny, po których P. C. Z. winna sprzedawać ziemniaki ustalone zostaną osobnem zarządzeniem.

§ 12.

Środki kontrolne, przymusowe i karne.

Postanowienia i pouczenia zawarte w § 17, 18, 19. Zarządzeń wykonawczych w sprawie obrotu zbożem (W. S. 78600) znajdują odpowiednie zastosowanie także dla zarządzeń w sprawie obrotu ziemniakami.

494.

Obrót zbożem i przetworami młynarskiemi.

(Rozporządzenie c. i k. Generalnego Gubernatorstwa w Lublinie z dnia 25. lipca 1917. W. S. Nr. 78600).

W wykonaniu rozporządzeń z dnia 23. czerwca 1917. Dz. rozp. Nr. 58, w sprawie krajowej Rady gospodarczej oraz z dnia 3. lipca 1917. Dz. rozp. Nr. 59 w sprawie zajęcia zboża i przetworów młynarskich zarządza się, co następuje:

§ 1.

Normy żywnościowe.

Jako najwyższą normę zużycia na żywność wyznacza się zarówno dla producentów (§ 3 rozp. z dnia 3/VII 1917) jak i dla uprawnionych do zaopatrzenia (§ 7 tegoż rozporządzenia) **250 gramów mąki** na głowę i dzień czyli 91 $^{1}/_{4}$ kg mąki na głowę i rok, co odpowiada 114 kg. zboża na głowę i rok. Dla osób ciężko pracujących (górnicy, robotnicy fabryczni i rolni) wyznacza się podwójną normę zużycia t. zn. **500 gramów mąki** na głowę i dzień wzgl. 228 kg. zboża na głowk i rok. Norma ta stosuje się jednak wyłącznie do samych robotników, nie zaś do ich rodzin. Przez ciężko pracujących robotników rolnych rozumie się mężczyzn w wieku od lat 18, pracujących fizycznie w cudzem gospodarstwie.

Powyższe zapotrzebowanie winno być liczone na okres od 1. sierpnia 1917 do 31. lipca 1918.

§ 2.

Normy paszy.

Jako najwyższą normę paszy, ustanawia się:

a) 370 kg. owsa na konia i rok zarówno dla producentów jak dla osób uprawnionych do zaopatrzenia (nieproducentów).

b) 370 kg. otrąb rocznie na konia lub wołu, będących własnością osób uprawnionych do zaopatrzenia, nie będących producentami.

Nadto wolno zatrzymać producentowi na zużycie we własnem gospodarstwie na paszę dla inwentarza żywego:

a) poślad; przy czyszczeniu zboża nie może jednak odchodzić na poślad więcej niż 5% omłóconego zboża.

b) otręby; pozostałe po zmieleniu zboża przeznaczonego na wyżywienie własne względnie domowników.

c) w końcu należą się producentowi od P. C. Z. otręby w stosunku 3 kg. za każde 100 kg. dostarczonego żyta, pszenicy lub jęczmienia.

§ 3.

Zboże do siewu.

Jako najwyższą normę wysiewu na mórg (§ 3 z rozp. z dnia 3. lipca 1917) wyznacza się 100 kg. bez względu na rodzaj zboża. Zboże pozostawione względnie nabyte do siewu, jednak nie użyte na ten cel podlega zajęciu i winne jako nadwyżka być sprzedane Polskiej Centrali zbożowej.

Rolnicy, którzy nie posiadają potrzebnego zboża do siewu, winni postarać się u komisyi powiatowej względnie gminnej o odpowiednie poświadczenie, na podstawie którego mogą nabyć zboże siewne w Polskiej Centrali zbożowej. Centrala może dostarczyć zboże wprost ze swoich magazynów lub też pobrawszy zapłatę zlecić odbiór bezpośrednio od wskazanego producenta.

Rolnikom wolno również zamienić pozostawione im zboże siewne na inne tego samego lub innego gatunku bądź to w P. C. Z. bądź to za jej zezwoleniem wprost u innego producenta.

Rolnikowi, który dostarcza zboża siewnego należy się prócz ceny obowiązującej dodatek, który wynosi:

a) dla zwykłego nasienia uzyskane przez staranne odczyszczenie normalnego towatu targowego 2 K. za 100 kg.

b) dla odsiewów oryginalnych odmian hodowlanych, oraz dla kwalifikowanego zboża siewnego, w obu wypadkach na podstawie atestu odnośnego Towarzystwa rolniczego 8 K. za 100 kg.

W razie dostawy zboża dla P. C. Z może producent wymagać zapłaty powyższego dodatku tylko w takim razie, jeśli P. C. Z. żąda dostawy zboża siewnego.

§ 4.

Ceny. Wyznaczenie ilości zboża przeznaczonej do oddania oraz terminów odstawy. Komisye powiatowe i gminne.

Ceny zasadnicze unormowane w § 6 rozp. z dnia 3. lipca 1917 płacone będą:

Właścicielom większej własności t. zn. obszaru powyżej 100 morgów za pierwsze 150 kg. ziarna z każdego morga obsianego zeożem.

Właścicielom drobnej własności t. zn. obszaru od 4 do 100 morgów za pierwsze 100 kg. ziarna z każdego morga obsianego zbożem.

Właściciele gospodarstw karłowatych (poniżej 4 morgów) zwolnieni są od obowiązku dostawy zboża po cenach zasadniczych.

Za wszelkie ilości zboża, dostarczone po uskutecznieniu tamtych pierwszych dostaw, przy których obowiązuje cena zasadnicza, otrzymywać będzie dostawca prócz ceny unormowanej w § 6 wyżej wymienionego rozporządzenia dodatek w wysokości 10 K. za 100 kg.

Dla dostaw zboża wyznacza się nastąpujące terminy:

Z każdego morga obsianego zbożem winni dostarczyć:

Właściciel posiadłości	większej:	mniejszej:
do 15./X. 1917	$\frac{1}{2}$ q	$\frac{1}{4}$ q
do 1./I. 1918	$\frac{1}{2}$ q	$\frac{1}{2}$ q
do 1./III. 1918	$\frac{1}{2}$ q	resztę nadwyżki pozostałej po pokryciu własnego zapotrzebowania.
do 1./V. 1918	resztę nadwyżki pozostałej po pokryciu własnego zapotrzebowania.	

Wyznaczenie ilości zboża, którą producent może zatrzymać na własną potrzebę oraz ilości przeznaczonej do oddania jest zadaniem komisyi powiatowej względnie gminnej.

W szczególności przeprowadza to zadanie wobec właścicieli większej posiadłości komisya powiatowa, zaś wobec właścicieli mniejszej posiadłości komisye gminne.

Komisya powiatowa względnie gminna ma prawo wzywania na swe zebrania producentów i żądania od nich wszelkich wyjaśnień w myśl § 4 rozp. z dnia 3. lipca 1917.

Komisyi przysługuje również prawo zwiedzania in gremio lub przez delegowanych w tym celu członków gospodarst poszczególnych producentów celem zebrania na miejscu potrzebnych dat.

Komisye mają w końcu prawo korzystania z wszelkich dat statystycznych zebranych przez Komendę powiatową.

Członkom komisyi należy się za każdy pełny dzień urzędowania w okresie pracy nad sporządzaniem paszportów zbożowych (§ 5) dyeta dzienna w wysokości K. 6 — członkom komisyi powiatowych ponadto zwrot kosztów podróży. Komisya ma nadto prawo przyjmowania w miarę potrzeby płatnych funkcyonaryuszy dla prowadzenia robót kancelaryjnych. Koszta połączone z działalnością komisyi ponosi K.. R. G. Sposób urzędowania komisyi określony będzie szczegółowo w instrukcyi wydanej przez Wydział wykonawczy Krajowej Rady Gospodarczej.

§ 5.

Paszport zbożowy.

Na podstawie zebranych dat stwierdza komisya:

a) ogólny obszar obsiewu danego gospodarstwa, ogólną ilość ludzi oraz inwentarza do danego gospodarstwa należących oraz ogólną przypuszczalną ilość wyprodukowanego zboża:

b) ilość zboża, przeznaczonego na pokrycie własnej potrzeby gospodarstwa według norm podanych w § 1—3.

c) Tę część powyższej ilości, która może być zmielona.

U w a g a: W paszporcie zbożowym wydanym producentowi, wpisuje się jako ilość dozwoloną do zmielenia tyle tylko, ile wypada na producenta, jego rodzinę i domowników, ilości natomiast dozwolone do zmielenia służbie producenta pobierającej ordynaryę wpisywane będą do książek kontroli zużycia, wydawanych osobno każdemu ze służących.

d) ilość zboża, którą producent będzie miał do oddania dla PCZ.

e) Tę część powyższej ilości, za którą należy się tylko cena zasadnicza, unormowana w § 6 rozp. z dnia 3/7. 1917.

f) terminy, w którym odstawa zboża wymienionego w punkcie d) i e) winna być uskuteczniona,

oraz magazyn odbiorczy względnie stacyę kolejową, do krórej producent ma zboże odstawić. Wszystkie te daty zamieszcza komisya w paszporcie zbożowym.

Komisya wydaje również książki kontroii zużycia mieszkającej na wsi ludności bezrolnej oraz służby, pobierającej ordynaryę, wymieniając w nich ilość zboża, do jakiej właściciei tego paszportu ma prawo i podając żródło, z którego ma je otrzymać (Magazyn PCZ. lub spichrz chlebodawcy).

Paszport otrzymuje do ręki producent. Od orzeczenia zawartego w paszporcie może producent wnieść rekurs do komisyi, która zostanie utworzona na podstawie osobnego zarządzenia.

Rekurs nie wstrzymuje wykonania odstaw, przepisanych paszportem zbożowym. Wszystkie dane zawarte w paszporcie wciąga komisya do osobnego wykazu ogólnego, który niezwłocznie po zestawieniu go dla każdej miejscowości (folwarku, wsi lub osady) przesyła się w kopii do filii powiatowej PCZ. Komisya sporządza również oddzielne wykazy mieszkającej na wsi ludności bezrolnej, która ma prawo do nabycia zboża z magazynów P. C. Z.

Kierownik filii PCZ. rozdziela wyciągi z tych wykazów lub ich odpisy między poszczególnych zastępców PCZ. stosownie do okręgów, w których mają uskutecznić odbiór zboża.

§ 6.

Odbiór zboża Zastępcy P. C. Z. Potwierdzenie odstaw.

Do odbioru zboża uprawnieni są wyłącznie zastępcy Polskiej Centrali Zbożowej. Zastępcami mogą być urzędnicy PCZ. spółki rolne, firmy handlowe, młyny i t. d.

Zastępców mianuje dyrekcya PCZ. lub z jej upoważnienia Kierownik filii i zaopatruje ich odpowiedniemi legitymacyami. Legitymacye te muszą posiadać pieczątkę PCZ. i podpis dyrektora Centrali względnie kierownika filii, oraz fotografię i podpis właściciela legitymacyi, nadto muszą być w niej wymienione rodzaje produktów, do których kupna legitymacya daje prawo, oraz okręg na którego obszar uprawnienie się rozciąga, Każdy zastępca PCZ. winien przed rozpoczęciem czynności zgłosić się w odnośnej komendzie powiatowej i przedłożyć swą legitymacyę do zatwierdzenia.

Przy odstawie zboża winien zastępca potwierdzić odbiór dostawy w paszporcie zbożowym i równocześnie wciągnąć odstawę do znajdującego się u niego wykazu.

Do paszportu względnie wykazu odstaw zaciąga zastępca PCZ. także ilość zboża wydaną wprost przez producenta na zlecenie PCZ. (§ 3. 14. 15. b.)

§ 7.

Odstawa Podwody.

Producent winien w zasadzie dokonać odstawy zboża do miejsca odbioru własnemi furmankami. Jeśli miejsce odbioru leży dalej niż na 7 km. od miejsca produkcyi, w takim razie należy mu się za każdy dalszy kilometr wynagrodzenie w wysokości 30 hal. od 100 kg.

Uwaga: Za podstawę obliczenia odległości bierze dla właścicieli większej własności spichrz, dla właścicieli mnieszej posiadłości środek danej wsi bez względu na miejsce zamieszkania danego producenta. Przestrzeni poniżej 1/2 km, nie uwzględnia się, powyżej 1/2 km. liczy za pełny kilometr. W każdym magazynie odbiorczym winien znajdować się wykaz odległości poszczególnych miejscowości danego okręgu od magazynu, zatwierdzony przez Komendę powiatową.

Jeśli prudocent nie jest w możności dokonania odstawy własnemi furmankami w przepisanym terminie, w takim razie winien zgłosić to na czas komisyi, która mu wystawiła paszport zbożowy. Komisya zwróci się do Komendy powiatowej o dostarczenie potrzebnej ilości podwód w drodze przymusowej.

Za podwody, dostarczone do ustawy zboża należy się od każdych 100 kg. wynagrodzenie w kwocie 30 hal. za kilometr. Wynagrodzenie za podwody wypłaci magazyn odbierający, przyczem jeśli odstawy dokonano furmankami nie należącymi do producenta, potrąca mu się przy wypłacie za zboże tyle, ile kosztował przewóz na odległośś, na którą producent obowiązany był odstawić bezpłatnie (ustęp 1 niniejszego §).

O podwody potrzebne do przewozu zboża z magazynów odbiorczych do stacyi kolejowej lub do magazynów rządowych winien odnośny zastępca PCZ. zwrócić się do Komendy pow., która zarządzi dostarczenie potrzebne podwód za powyżej oznaczonem wynagrodzeniem, płatnem przez PCZ.

§ 8.

Legitymacye dla transportu kołowego.

Jako legitymacya dla transportu kołowego zboża lub przetworów młynarskich przy odstawie do magazynu odbiorczego lub przy przewozie zboża, przeznaczonego do zmielenia na własną potrzebę producenta służy paszpozt zbożowy.

We wszystkich innych wypadkach może się prze-

wóz odbywać tylko na podstawie poświadczenia, wydanego przez zastępcę PCZ.

§ 9.

Transport koleją i statkiem w obrębie Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego.

Transport kolejowy zboża i produktów młynarskich przesyłanych przez PCZ. może się odbywać tylko na podstawie numerowanych listów przewozowych, zaopatrzonych pieczątką i podpisem dyrektora. Transporta przeznaczone dla zarządu wojskowego nadawane będą na podstawie wojskowych listów przewozowych, wystawionych przez J. G. W.

Transport statkiem (galarami) odbywa się na podstawie legitymacyi transportowej, wydanej przez dyrekcyę PCZ. opatrzonej pieczątką i podpisem dyrektora.

§ 10.

Rozdział zboża i produktów młynarskich.

Rozdział zboża, nabytego przez PCZ. jakoteż produktów młynarskich odbywa się na podstawie planu rozdzielczego ułożonego przez wydział wykonawczy kraj. Rady gosp a zatwierdzonego przez c. i k. J. G. W.

Z wyjątkiem owsa, zboża przeznaczonego na sprzedaż, do siewu lub do przeróbki w celach przemysłowych, jakoteż tej części zboża, którego dostawę w ziarnie zastrzeże sobie Zarząd wojskowy, winno być w zasadzie wszystko zboże zmielone w własnym Zarządzie PCZ. i dostarczone odbiorcom w formie mąki i kaszy wzgl. otrąb.

§ 11.

Normy przemiału. Wynagrodzenie za zmielenie.

Przy przemiale pszenicy lub żyta na mąkę musi być ze 100 kg. zboża uzyskanych co najmniej 80 kg. mąki, zaś przy przemiale jęczmienia co najmniej 68 kg. mąki lub kaszy.

Na rozkurz liczone być mogą najwyżej 4% zboża

Oszczędności na przyznanych 4% rozkurzu, osiągnięte przy przestrzeganiu zresztą obowiązujących przepisów co do przemiału zboża, są własnością młyna, mogą być jednak sprzedane tylko PCZ. Za zmielenie 100 kg. zboża wyznacza się wynagrodzenie w kwocie 6 K. przy przemiale na mąkę pytlową,

4 K. przy przemiale na mąkę razową

8 K. „ „ „ kaszę.

Z powyższego wynagrodzenia otrzyma jednak młynarz tylko 5 K. za mąkę pytlową, 3 K. 50 za razówkę, a 7 K. za kaszę, zaś pozostała 1 K. przy mące pytlowej lub kaszy, a 50 hal. przy razówce przeznaczone zostaną na fundusz dyspozycyjny K R. G., który użyty zostanie na odszkodowania dla młynów zamkniętych. Pieniądze nieużyte na ten cel rozdzielone zostaną między młyny pracujące w stosunku do ilości zmielonego przez nie zboża.

§ 12.

Młyny.

Pozwolenia na otwarcie młynów udziela Komenda powiatowa, na wniosek Wydziału wyk. Kraj. Rady gosp. Celem uzyskania tego pozwolenia winni właściciele młynów zgłosić się pisemnie u kierownika powiatowej filii PCZ. z podaniem: dokładnego adresu, siły popędowej poruszającej młyn, ilości kamieni wzgl. walców, oraz dziennej normalnej wydatności pracy,

Kierownik filii przedłoży to podanie, po zaopatrzeniu ich odpowiedniemi uwagami Wydziałowi wyk. KRG. za pośrednictwem dyrekcyi PCZ. do rozpatrzenia.

Młyny, które uzyskają pozwolenie na puszczenie ich w ruch, podzielone zostaną na:

a) młyny gospodarskie, przeznaczone do przemielenia tego zboża, które producenci uprawnieni są zostawić sobie na własne potrzeby i dla swojej służby i czeladzi lub tego zboża, które mają prawo mleć bezrolni mieszkańcy wsi i osad (§ 14).

Każdy z tych młynów obowiązany prowadzić dziennik, w którym się zapisuje nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza dowiezionego zboża wzgl. jego paszportu zbożowego (książki kontrol. zużycia) ilość i rodzaj zboża, uzyskane z niego produkty i dzień ich wydania.

Przemiał dozwolony jest tylko za okazaniem paszportu zbożowego (książki kontroli zużycia), w którym zapisuje się ilość i rodzaj zmielonego zboża, oraz dzień wydania uzyskanych cen produktów.

b) młyny kontraktowe przeznaczone do przemielenia zboża zakupionego przez PCZ. Młyny takie mogą działać ewentualnie w charakterze. zastępców PCZ. i mogą mleć zboże albo za stałem wynagrodzeniem od cent. metr. lub też kupować zboże i sprzedawać mąkę po stale oznaczonej cenie. Młyny kontraktowe winny prowadzić dokładne zapiski dzienne w księgach wykazując przychód i rozchód oraz rodzaj zboża, wzgl. przetworów młynarskich, jakoteż każdoczesny zapas tychże.

Młyny działające w charakterze zastępców PCZ. obowiązane są ponadto do prowadzenia ksiąg, przepisanych dla tychże zastępców.

PCZ. ma prawo umieszczać stale lub przejściowo w młynach zarówno gospodarskich jak i w kontraktowych swoich urzędników i powierzać im kontrolę tych młynów pod każdym względem, w szczególności zaś prowadzenie ksiąg i wypełnianie odnośnych dat w paszportach zbożowych.

§ 13.

Pokrycie zapotrzebowania Zarządu armii.

Zboże względnie produkta młynarskie przeznaczone według planu rozdzielczego (§ 10) na pokrycie zapotrzebowania armii odbierać będzie od PCZ. referent rolniczy Komendy powiatowej względnie jego organa pomocnicze.

§ 14.

Zaopatrzenie ludności nierolniczej.

Rozdział zboża względnie produktów młynarskich, przeznaczonych na pokrycie zaopatrzenia ludności uprawnionej do zaopatrzenia (nieproducentów) może się odbywać:

a) przez dostarczenie zboża i przetworów młynarskich komitetom aprowizacyjnym

b) przez bezpośrednią sprzedaż konsumentom w sklepach i składach założonych przez PCZ.

c) przez udzielenie ludności uprawnionej do zaopatrzenia pozwolenia na odbiór zboża opłaconego w filii PCZ. wprost od producentów i przemiał tegoż w młynach gospodarskich. Ten ostatni sposób może być stosowany tylko do ludności nierolniczej, mieszkającej na wsi.

§ 15.

Przeróbka zb za w celach przemysłowych.

Przeróbka zboża w celach przemysłowych dozwoloną jest tylko za pisemnem zezwoleniem udzielonem danemu przedsiębiorstwu przez c. i k. J. G. W.

O ileby istniał zamiar puszczenia w ruch poszczególnych gałęzi przemysłu przerabiającego zboże zostanie to zawczasu ogłoszone, z wezwaniem przedsiębiorców do wniesienia stosownych podań. Dopóki to nie nastąpi, jest wnoszenie wszelkich podań w tej sprawie bezcelowem.

Dostarczenie zboża przeznaczonego na przeróbkę w celach przemysłowych jest zadaniem PCZ., która może:

a) dostarczyć tego zboża ze swych składów albo

b) po pobraniu należności za zboże udzielić zezwolenia na odbiór tegoż wprost od producenta.

§ 16.

Ceny sprzedażne zboża i przetworów młynarskich.

Ceny, po których PCZ. winna sprzedawać zboże oraz przetwory młynarskie, ustanowione zostaną osobnem zarządzeniem, wydanem na podstawie uchwały kraj. Rady gosp. z uwzględnieniem kalkulacyi cen, przedłożonej przez Dyrekcyę PCZ.

§ 17.

Środki kontrolne.

Dopilnowanie wykonania wszystkich powyższych zarządzeń, w szczególności nadzór nad działalnością powiatowych filii PCZ. oraz komisyi powiatowych i gminnych poleci Komenda powiatowa referentowi rolniczemu oraz przydzielonym mu organom pomocniczym (inspektorom zbożowym).

W szczególności jest ich zadaniem:

a) popieranie i kontrolowanie prac komisyi powiatowych i gminnych przy zbieraniu dat odnoszących się do powierzchni zajętej pod uprawę poszczególnych roślin, przy szacowaniu wysokości plonów, przy obliczeniu ilości produktów, które producent ma prawo zatrzymać na pokrycie własnego zapotrzebowania, przy wystawianiu paszportów zbożowych, przy udzielaniu poświadczeń uprawniających do odbioru zboża (§ 3, 14 a, 15 b) itd.

b) popieranie i kontrolowanie pod każdym względem działalności administracyjnej i handlowej odnośnej filii PCZ. w szczególności ułatwienie odstawy nabytych produktów furmankami, koleją czy statkiem, kontrolowanie przemiału i rozdziału nabytych produktów.

c) kontrolowanie producentów co do prawdziwości dat, podanych komisyom jak i co do wypełnienia obowiązków dostawy wobec Polskiej Centrali zbożowej. Zarządzenia w razie potrzeby, w porozumieniu z kierownikiem filii PCZ. i komisyi pow. wzgl. gminnej potrzebnych środków przymusowych (§ 18).

Dla spełnienia tych zadań przysługuje referentowi rolniczemu względnie wyznaczonym przezeń siłom pomocniczym prawo.

a) uczestniczenia w zebraniach i czynnościach urzędowych komisyi powiatowej i komisyi gminnych,

b) prawo wglądu w księgi i zapiski zastępców PCZ. młynów producentów i komitetów aprowizacyjnych oraz sklepów trudniących się sprzedażą zboża względnie mąki,

c) prawo kontrolowania magazynów i składów PCZ. zabudowań gospodarskich producentów, oraz sklepów trudniących się sprzedażą zboża lub przetworów młynarskich.

§ 18.

Środki przymusowe.

Jeśli producent wzbrania się przed odstawą zboża lub nie odstawi go z uwzględnieniem ustępu III. § 7 w terminie przepisanym mu w paszporcie zbożowym, wówczas winien zastępca, któremu powierzono zakupno zboża w odnośnym okręgu, zgłosić to u kierownika filii, który zwróci się do odnośnej Komendy powiatowej o zarządzenie środków przymusowych.

Za zboże dostarczone w drodze przymusowej winna PCZ. w każdym razie zapłacić pełną cenę odbioru. Z ceny tej należy się jednak producentowi w zasadzie tylko połowa. Co do drugiej połowy orzeknie Komenda powiatowa czy

a) ma być również wypłaconą producentowi czy też

b) ma być w części lub w całości uznana za przepadłą i użytą na cele wyżywienia ubogiej ludności.

Orzeczenie pod a) wyda Komenda w tych wypadkach, gdzie ze strony producenta nie zachodziła zła wola, lecz tylko brak środków potrzebnych do wykonania odstawy i orzeczenie pod b) w tych wypadkach, w których stwierdzoną zostałą zła wola producenta.

Od orzeczenia Komendy przysługuje producentowi prawo rekursu do J. G. W. Rekurs ten winien być wniesiony za pośrednictwem miejscowej komisyi powiatowej lub gminnej, która ze swemi uwagami przesyła go do J. G. W.

§ 19.

Pouczenie o środkach karnych.

Karom, przewidzianym w § 10 rozporządzenia z dnia 3. lipca 1917 podlega w szczególności:

1) Kto rozmyślnie ukrywa lub zataja, względnie uszkadza, niszczy, usuwa albo też bez pozwolenia przerabia, miele, zużywa, spasa, kupuje lub sprzedaje zapasy zboża lub produktów młynarskich, będących w jego posiadaniu lub w przechowaniu u niego.

2) Kto rozmyślnie zużywa na inne cele zapasy zboża, pozostawione mu, względnie nabyte przez niego jako nasienie.

3) Kto nabywa zapasy zboża lub przetworów młynarskich od osób nie mających uprawnienia do ich sprzedaży lub kupuje je, nie mając do tego upoważnienia.

4) Zastępca PCZ. który przy kupnie wzgl. sprzedaży zboża i przetworów młynarskich przekroczy zobowiązanie, nałożone nań rozporządzeniami przepisami i władzy.

5) Młynarz lub ustanowiony przez PCZ. dozorca młyna, który nie przestrzega obowiązujących go przepisów.

Surowsze kary przewidziane są za przekroczenie § 2. rozporządzenia z dnia 21. lutego 1917. Dz. rozp. Nr. 29 dotyczącego środków karnych przeciw podbijaniu cen i naruszeniu obowiązków dostawy.

Odnośne postanowienie karne brzmi:

Kto zapasy, których nie potrzebuje do wyżywienia swoich domowników, na zasiew, paszę dla bydła lub dla prowadzenia własnego przedsiębiorstwa rolnego lub przemysłowego (§ 5 rozporządzenia Najw. Wodza Armii Nr. 61 z dnia 11/IV. 1916 dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych) zataja z naruszeniem obowiązku zgłoszenia lub udzielenia wyjaśnienia, albo usuwa je przed zajęciem lub oddaniem, popełnia zbrodnię i będzie karany więzieniem do dwóch lat. Obok aresztu nałożyć można grzywnę do dwudziestu tysięcy Koron.

Przedmioty, przez których kupno lub sprzedaż naruszono niniejsze zarządzenia, tudzież cena kupna za nie ulegają w myśl § 11 rozporządzenia z dnia 11. czerwca 1916. Dz. rozp. Nr. 61 konfiskacie i będą użyte przez Komendę powiatową dla wyżywienia ludności.

495.

Obrót sianem.

W wykonaniu rozporządzeń z dnia 23/VI. 1917 Dz. rozp. Nr. 58 w sprawie Krajowej Rady Gospodarczej, oraz z dnia 3. lipca 1917 Dz. rozp. Nr. 60 w sprawie zajęcia siana zarządza się co następuje:

I.

Normy spożycia.

Jako najwyższą normę spożycia siana ustanawia się:

a) dla koni powyżej lat 2-ch i bydła rogatego powyżej 6-ciu miesięcy 10 mq siana na sztukę i rok zarówno dla producentów jak i dla osób uprawnionych do zaopatrzenia (nieproducentów).

b) dla koni poniżej lat dwóch i bydła rogatego poniżej 6-ciu miesięcy 5 mq na sztukę i rok zarów-

no dla producentów jak i dla osób uprawnionych do zaopatrzenia (nieproducentów).

Norma liczoną jest przy koniach od dnia 1. sierpnia 1917 do dnia 31. lipca 1918 przy bydle rogatem od dnia 15. września 1917 do dnia 15. maja 1918.

Jednocześnie zarządza się cofnięcie normy przejściowej, ustalonej zarządzeniem J.G.W. z dnia 12. sierpnia 1917 M.G.G. W. S. Nr. 80653.

II.

Reguły handlowe P. C. P.

a) Odbiór zajętej paszy.

P. C. P. przeprowadza odbiór i odstawę zajętego siana przez 2 Biura zakupu siana dla c. i k. austr. węg. okupacyi z których działalność jednego obejmuje powiaty z lewej, drugiego zaś z prawej strony Wisły położone. Biura zakupu paszy działają w imieniu P. C. P. jako jej agenci jeneralni i ustanawiają na każdy powiat swoich zastępców powiatowych, legitymowanych przez P. C. P.

Zastępca powiatowy ma przed rozpoczęciem swych czynności handlowych przedłożyć legitymacyę do zawizowania tej komendzie powiatowej w której obrębie ma jako zastępca działać.

Pomocnicy zastępców powiatowych są legitymowani na wniosek danego zastępcy powiatowego, zatwierdzony przez Dyrekcyę P.C.P., przez odnośne komendy powiatowe. Wszelkie legitymacye dla zakupna względnie odbioru siana, wystawione przez inne władze tracą temsamem swą ważność.

b) Kontrola.

Kontrolę nad działalnością Biura zakupu wykonuje P.C.P. przez stale podróżających inspektorów. Inspektorzy P.C.P. otrzymują legitymacye, wystawione przez P.C.P. a wizowane przez Centralę dla obrotu produktami rolnymi w Lublinie, uprawniające ich do wykonywania swych czynności na obszarze c. i k. okupacyi austr. węg.

c) Odstawa siana do miejsca prasowania względnie odbioru P.C.P.

Producent obowiązany jest odstawić własnym kosztem siano do miejsca wskazanego przez PCP. względnie tejże zastępców lub agentów jako miejsca prasowania względnie odbioru nie dalej jednakowoż jak na odległość 3 km od miejca produkcyi względnie przechowywania siana.

W razie odmowy ze strony producenta uskutecznienia tej dostawy własnymi lub na własny koszt najętymi furmankami należy zastosować zarządzenia przymusowe w § 8 rozp. z dnia 3. lipca 1917 i ewentualnie koszta przywozu obliczone po 30 hal za każdy cetnar metr. i kilometr. odciągnąć od ceny.

d) Odstawy do stacyi kol. załadowczych.

Przeprowadzać ma Biuro zakupu paszy w reguły furmankami najętymi w drodze dobrowolnej umowy między Biurem a posiadaczami furmanek. W razie gdyby Biuro zakupu paszy nie było w możności w ten sposób dostać potrzebnej ilości furmanek, winien się zwrócić zastępca powiatowy tegoż do c. i k. Komendy powiatowej, która zarządzi przymusowe dostarczenie podwód za wynagrodzeniem ze strony Biura po 30 hal. za cetnar i kilometr.

III.

Zaopatrzenie nieproducentów.

Nieproducenci tak rolnicy jak i nierolnicy potrzebujący zaopatrzenia w siano winni zgłosić swe zapotrzebowania obliczone na podstawie normy spożycia najdalej do dnia 31. października 1917.

Zgłoszenie ma zawierać:

1) Imię i nazwisko właściciela (posiadacza) koni względnie bydła potrzebującego zaopatrzenia.

2) miejscowość w której właściciel (posiadacz) mieszka względnie konie i bydło potrzebujące zaopatrzenia się znajdują.

3) ilość sztuk wymagających zaopatrzenia, przyczem osobno podaną ma być ilość koni powyżej lat 2-ch i bydło rogate powyżej 6-ciu miesięcy, osobno zaś ilość źrebiąt i cieląt.

4) ilość siana potrzebnego do wyżywienia powyższego inwentarza, obliczona na podstawie normy.

5) ilość siana własnej produkcyi, którą rozporządza właściciel inwentarza.

6) ilość siana, którą musi nabyć.

Zgłoszenie następuje:

a) we wsiach i małych miasteczkach na ręce naczelnika gminy,

b) w większych miastach na ręce Magistratu danego miasta,

c) w centrach przemysłowych względnie kopalniach na ręce c. i k. Komendy powiatowej.

Naczelnicy gmin i magistraty sprawdzają czy podano w zgłoszeniach ilości bydła i koni jak również zapotrzebowania siana są prawdziwe i wystawiają na podstawie tychże, karty uprawniające do odbioru siana.

Wzory kart na siano układa odnośna komenda powiatowa i obdziela niemi naczelników gmin i magistraty.

Koszta druku względnie litografii i wystawienia karty ponosi strona otrzymująca kartę.

Wypełnione karty te wraz z sumarycznem zesta-

wieniem przesyłają gminy i magistraty najdalej do dnia 15. listopada 1917 odnośnej c. i k. Komendzie powiatowej.

C. i k. Komenda powiatowa po zasięgnieciu opinii Komisyi Nadzorczej powiatowej ustala definitywnie wysokość zapotrzebowania dla powiatu, wizuje przedłożone karty na siano względnie przy zgłoszeniach zapotrzebowania kopalni i centrów przemysłowych wystawia takowe i zwraca je naczelnikom gmin względnie magistratom celem doręczenia ich uprawnionym do zaopatrzenia.

Sumaryczny wykaz przesyła zastępcy powiatowemu Biuro zakupu z poleceniem pokrycia zapotrzebowania.

Pokrycie zapotrzebowania przez Biuro zakupu paszy następuje:

a) we wsiach i mniejszych miasteczkach przez udzielenie ze strony zastępcy powiatowego Biura zakupu posiadaczom kart na siano pozwolenia na odbiór danych ilości od producentów we wskazanej, o ile możności tejsamej lub najbliżej położonej gminie po cenie odbioru rozporządzeniem zajęcia ustalonej.

b) W miastach i centrach przemysłowych, wzgl. okolicach potrzebujących dowozu siana z dalszych stron przez dostawienie siana ze strony Biura zakupu. Dostawione siano rozdzielonem zostaje pomiędzy uprawnionych do zaopatrzenia za przedłożeniem przez c. i k. Komendę powiatową wizowanych kart na siano, na których każdorazowo wydawana ilość siana ma być uwidocznioną.

Rozdział następuje albo ze strony Biura zakupu w drodze drobnej sprzedaży ze specyalnie na ten cel urządzonych i prowadzonych składów albo przez Wydział aprowizacyjny miejski stosownie do porozumienia się między Biurem zakupu paszy a odnośnym Wydziałem Aprowizacyjnym miejskiem.

Biuro zakupu uprawnione jest przy dostawach siana dla aprowizacyi większych miast, centrów przemysłowych i okolic potrzebujących dowozu siana pobierać następujące ceny:

1) W razie drobnej sprzedaży ze składów:
za siano nieprasowane . . . . . K 30.
„ „ prasowane . . . . . . „ 32.
„ koniczynę nieprasowaną . . . . „ 33.
„ koniczynę prasowaną . . . . . „ 35.
loco magazyn Biura zakupu.

2) W razie dostawy siana ładunkami całowagonami czy to wprost do konsumentów czy też do komitetów aprowizacyjnych miejskich:
za siano nieprasowane . . . . . K 25.
„ „ prasowane . . . . . . „ 27.
„ koniczynę nieprasowaną . . . . „ 28.
„ koniczynę prasowaną . . . . . „ 30.
loco wagon stacyi odbiorczej.

IV.

Legitymacye transportowe.

Legitymacye uprawniające do zakupu względnie odbioru siana jak również wizowane przez c. i k. Komendę powiatową karty na siano są jednocześnie legitymacyami dla transportu kołowego siana

Bez legitymacyi transportowej wolno przewozić bez ograniczeniczenia terytoryalnego ilości siana potrzebne na paszę trzydniową dla koni względnie wołów, które daną ilość wiozą licząc przy koniach po 3 kg, przy wołach po 4 kg na sztukę 1 dzień.

V.

Transport koleją i statkiem.

Transport siana kolejami normalno — torowemi odbywać się może tylko na podstawie frachtów kolejowych zaopatrzonych pieczątką Centrali dla obrotu produktami rolnymi W. J. G. w Lublinie (EVZ d MGG. Lublin) i podpisem porucz. Mochnackiego. Temsamem wszystkie inne frachty nie wyłączając frachtów Centrali dla obrotu produktami rolnymi W. J. G. (EVZ. d. MGG.) z podpisem Oblt. Redlich tracą swą ważność.

Transporty kolejami wązkotorowymi wszelkich rodzai i statkiem (galerami) odbywają się na podstawie legitymacyi uprawniających do zakupu względnie odbioru siana.

VI. S.

Środki kontrolne.

Dopilnowanie wykonywania wszystkich powyższych zarządzeń w szczególności nadzór nad działalnością Biura zakupu paszy względnie zastępców powiatowych tegoż tak w kierunku dostaw dla Zarządu wojskowego jak również pokrycia zaopatrzenia lokalnego poleci c. i k. Komenda powiatowa Referentowi Rolniczemu oraz przydzielonym mu organom pomocniczym.

VII.

Środki przymusowe.

Jeżeli producent wzbrania się sprzedać Biura zakupu paszy zajęte ilości siana — wówczas winien zastępca powiatowy Biura zwrócić się do odnośnej c. i k. Komendy powiatowej o zarządzenie środków przymusowych.

C. i k. Komenda powiatowa po zasięgnięciu

w wypadkach, gdzie się o większe ilości rozchodzi opinii Komisyi Nadzorczej powiatowej rozstrzyga definitywnie o obowiązku oddania danej ilości i zarządza przymusowe odebranie tejże na rzecz Biura zakupu paszy.

Za siano dostarczone w drodze przymusowej winno Biuro zakupu paszy zapłacić producentowi pełną cenę odbioru.

Natomiast traci producent w tym wypadku prawo do premii za zgłoszenie i dodatku za przechowywanie (§ 8 rozp. z dnia 3. lipca 1917.)

496.

Obrót mydłem.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy najwyższego dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje:

§ 1.

Upoważnienie.

Przemysłowym wyrobem lub przywozem mydła (mydła wojennego, płynnego, toaletowego) jak również handlem mydłem mogą trudnić się jedynie osoby upoważnione do tego przez Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe.

§ 2.

Upoważnione korporacye.

Upoważnienia do wyrobu lub przywozu mydła, jak również do handlu mydłem udzielać się będzie poszczególnym związkom lub stowarzyszeniom przemysłowym. Związek lub stowarzyszenie, posiadające upoważnienie może wykonywać swoje uprawnienie przez własnych członków lub przez organa przezeń do tych czynności upełnomocnione Upoważnienia udzieli się pod warunkiem, że wstąpienie do związku lub stowarzyszenia, wystąpienienie zeń i ustanowienie organów upełnomocnionych do prowadzenia przedsiębiorstwa, poddane zostaną nadzorowi c. i k. Zarządu wojskowego, oraz, że odmowa przyjęcia, wykluczenie lub odebranie upoważuienia do prowadzenia przedsiębiorstwa będzie mogło nastąpić tylko za zgodą Jeneralnego Gubernatorsrwa wojskowego.

§ 3.

Warunki prowadzenia przedsiębiorstwa.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe ustanowi właściwości i ceny towaru oraz warunki, pod jakimi osoby upoważnione (§§ 1. i 2.) mogą mydło wyrabiać, wprowadzać i sprzedawać.

§ 4.

Nadzór władzy.

Upoważniony związek lub stowarzyszenie obowiązane jest wykazać się każdego czasu, że przestrzega przepisów wydanych na podstawie niniejszego rozporządzenia i osobnych warunków ustanowionych przy udzieleniu upoważnienia, i w tym celu prowadzić zapiski co do kupujących, dnia sprzedaży, rodzaju i ilości sprzedanego towaru.

Organa nadzorcze mają prawo każdego czasu wchodzić do lokali przesiębiorstwa, przeszukiwać je i wglądać do ksiąg handlowych i innych zapisków dotyczących wyrobu lub przywozu mydła, jak również handlu mydłem.

W razie nieprzestrzegania jednego z przepisów wydanych na podstawie niniejszego rozporządzenia lub którego z warunków, ustanowionych przy udzieleniu npoważnienia, można po jednorazowem upomnieniu odebrać upoważnienie lub zarządzić wykluczenie pojedynczych członków odnośnego związku lub stowarzyszenia, jak również poszczególnych osób upoważnionych do prowadzenia przedsiębiorstwa.

§ 5.

Istniejące uprawnienia przemysłowe.

Istniejące uprawnienia przemysłowe do wyrobu i handlu mydłem pozostają w mocy do 1-go września 1917 r. Od tego czasu począwszy są one zawisłe od przynależności do któregoś ze związków lub stowarzyszeń upoważnionych po myśli § 2.

§ 6.

Istniejące zapasy.

Zapasy mydła przeznaczone do sprzedaży, znajdujące się w obrębie obszaru okupowanego. można do dnia 1-go września 1917 r. sprzedawać bez upoważnienia Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego (§ 1.). Po tym terminie musi się zapasy przeznaczone

do sprzedaży oddać za zapłatą ustalonego wynagrodzenia (§ 3.) w miejscach odbioru wyznaczonych przez Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe.

§ 7.

Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia będą, o ile nie podpadają pod surowszą karę, karane przez Komendę powiatową grzywną do pięciu tysiecy koron lub aresztem do 6-ciu miesięcy. W razie powtórnego przekroczenia można obok kary aresztu orzec także karą pieniężną w oznaczonym wymiarze.

Obok kary można orzec konfiskatę surowców, pół-fabrykatów i towarów, będących przedmiotem orzeczenia karnego.

W razie niedozwolonego wyrobu można orzec przepadek urządzenia zakładu przemysłowego.

§ 8.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

497.

Obrót świeżymi owocami.

Na podstawie rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917 r., Nr. 61 Dz. rozp., wydanego na podstawie Najwyższego upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Przedmioty, których rozporządzenie niniejsze dotyczy.

Owocami w myśl niniejszego rozporządzenia są wsystkie gatunki jabłek, gruszek i śliwek, które pojawiają się na targu.

§ 2.

Obowiązek zgłoszenia.

Każdy, który posiada na składzie owoce w ilości ponad 15 pudów (240 kg.) jest obowiązany do dnia 15-go września 1917 r. zgłosić zapasy z podaniem ilości, rodzaju i miejsca przechowania w gminie miejsca przechowania, tudzież podać czy odnośne owoce już zerwano, czy też się jeszcze znajdują na drzewach.

Ilość owoców, jeszcze niezerwanych należy podać w przybliżeniu

Naczelnicy gmin mają podać wykaz zgłoszonych zapasów z podaniem nazwiska posiadacza lub przechowawcy bezzwłocznie do wiadomości Komendy pświatowej. Odpis wykazu mają naczelnicy gmin przechować dla kontroli w urzędzie gminnym.

§ 3.

Zajęcie i wywłaszczenie.

Owce, o ile ich nie zajęto jako zapas wojenny na podstawie Art. 53 Hagskiej umowy międzynarodowej, należy wywłaszczyć dla celów zaopatrzenia ludności. Owce te zajmuje się aż do ukończenia postępowania wywłaszczającego.

Zajęte zapasy można sprzedawać lub przenosić z miejsca składu tylko za zezwoleniem Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego (Oddział aprowizacyjny).

Bez takiego zezwolenia jest każdy przewóz takich zapasów zakazany.

§ 4.

Wyjątki.

Zajęciu i wywłaszczeniu nie podlegają:

1. Owoce wymienione w § 1. w ilości ponad 15 pudów (240 kg.) wagi, pozostawione handlarzom owocami przez Komendę powiatową na każdorazową prośbę dla dalszego prowadzenia ich przedsiębiorstwa;

2. owoce potrzebne uprawnionemu do własnego utrzymania, do utrzymania jego domowników lub do dalszego prowadzenia jego przedsiębiorstwa rolniczego lub przemysłowego chociażby nawet w ilości przekraczającej 15 pudów (240 kg.) wagi, które Komenda powiatowa na prośbę zwolni z pod zajęcia.

Zwolnienie następuje zapomocą poświadczenia, na którem uwidocznione jest nazwisko uprawnionego, tudzież rodzaj, ilość i miejsce składu.

§ 5.

Postępowanie wywłaszczające.

Wywłaszczenie owoców, które w myśl § 4. nie są wyjęte z pod zajęcia i wywłaszczenia, przeprowadzą zaopatrzeni w urzędowe legitymacye zakupujący upoważnieni i przyjęci przez c. i k. zarząd wojskowy. Legitymacyę, należy przy rozpoczęciu czyn-

ności urzędowej pokazać na żądanie posiadacza lub przechowawcy.

Za wywłaszczone owoce winien zakupujący zapłacić wywłaszczonemu wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia oznaczy się na podstawie miejscowych cen wytycznych.

Jeżeli porozumienie nie dojdzie do skutku, należy postąpić według § 6. rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917 r., Nr. 61 Dz. rozp.

Owoce, których do dnia 30-go września rządowo upoważniony zakupujący nie obejrzał, lub na które po obejrzeniu ich nie reflektował, należy zwolnić z pod zajęcia przez wystawienie posiadaczowi lub przechowawcy poświadczenia zwolnienia (§ 4. ust. 2)

§ 6.

Zaopatrzenie ludności w owoce.

Zapasy owoców nabyte na podstawie niniejszego rozporządzenia przez Zarząd wojskowy — o ile jako zapasy wojenne nie podpadają pod postanowienia art. 53 Hagskiej umowy międzynarodowej o wojnie lądowej — będą użyte według uznania Komend powiatowych do zaopatrzenia ludności w ten sposób, że się je przedewszystkiem przydzieli po cenach zakupna urzędownie zgłoszonym przedsiębiorstwom przerabiającym owoce, a resztę zapasów odda po tych samych cenach drobnym kupcom,

§ 7

Postanowienia karne.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane po myśli § 9. rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917 r., Nr. 61 Dz. rozp. przez Komendy powiatowe—o ile postępek nie podpada pod surowszy przepis karny—grzywną do 10.000 koron lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

Obok kary można orzec przepadek zapasów, które były przedmiotem postępowania karnego

Przepadek zatajonych zapasów orzeka się także, gdy nie można wdrożyć postępowania karnego.

§ 8.

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

498.

Reorganizacya służby skarbowej I. instancyi co do podatków niestałych, monopolów skarbowych i należytości.

Z dniem 1. października 1917 nastąpi następująca zmiana w organizacyi służby skarbowej przy Komendach powiatowych:

W obrębie Generał-Gubernatorstwa wojskowego załatwienie wszystkich spraw odnoszących się do podatków niestałych I instancyi (niestałe opłaty włącznie z monopolami skarbowymi i należytościami prawnemi) powierzone zostanie czterem następującym Komendom powiatowym przy których powtórzone zostaną własne referaty dla służby dochodów państwowych. a wszczególności:

Komenda powiatowa:

1) w Piotrkowie dla powiatów: Miechów, Olkusz, Dąbrowa, Włoszczowa, Noworadomsk i Piotrków.

2) w Kielcach dla powiatów: Pińczów, Jędrzejów, Busk, Sandomierz, Opatów i Kielce.

3) w Radomiu dla powiatów: Opoczno, Końsk, Wierzbnik, Radom i Kozienice.

4) w Lublinie dla powiatów: Janów, Biłgoraj, Lublin, Puławy, Lubartów, Krasnostaw, Zamość Tomaszów, Hrubieszów i Chełm.

Przy wszystkich Komendach powiatowych pozostaną tylko referaty dła bezpośrednich podatków skarbowych.

Organizacya referatów dla służby dochodów skarbowych.

S k ł a d.

1). Referat dla pośrednich opłat włącznie z monopolami skarbowymi.

2). Referat dla wszystkich stemplowych i prawnych należytości.

Zakres działalności.

1). W tych sprawach, które rzeczowo nie należą do zakresu działania specyalnych referatów skarbowych przy komendach powiatowych, będą wszystkie referaty włącznie z referatem w sprawach podatków stałych odnośnej Komendy powiatowej zastąpione przez najstarszego rangą konceptowego urzędnika skarbowego.

2). Referatowi dla służby podatków skarbowych (niestałe opłaty i należytości prawne przysługują jako

władzy skarbowej I instancyi następujące uprawnienia.

a) Wydawanie pozwoleń do uruchomienia istniejących i kontroli podlegających przedsiębiorstw, a w szczególności gorzelń, browarów, rafineryi spirytusu, fabryk octu zakładów dla denaturowania, fabryk likierów, fabryk zapałek i tutek zygaretowych i innych przedsiębiorstw podlegających opłatom konsumcyjnym.

W tem objęte jest także wydawanie koncesyi odnoszących się do monopolu tytoniowego i wódczanego.

Aż do dalszego zarządzenia jednak, co do takich podań stron rozstrzygającą decycyę wydawać będzie odnośnie, ze względu na miejsce ruchu kompetenta Komenda powiatowa.

Wydawanie pozwoleń na urządzenie nowych przedsiębiorstw podlegających opłatom konsumcyjnym i przydzielanie potrzebnego kontyngentu surowców zastrzegło sobie Generalne Gubernatorstwo Wojskowe. (Oddz. skarb.)

b) Nadzór nad przedsiębiorstwami podlegającymi podatkom konsumcyjnym.

c) Wyznaczenie wysokości i wygotowywanie patentów konsumcyjnych,

d) Pozwolenie na kredytowanie opłat konsumcyjnych za zabezpieczeniem do kwoty 2000 kor. i na przeciąg 6. miesięcy (powyżej zastrzeżone Gen. Gub wojsk.),

e) Odpisywanie nieściąganych zaległości do kwoty 200 kor.,

f) Zwrot niezależnie pobranych opłat konsumcyjnych do kwoty 200 kor., o ile podniesione zostanie do 3 miesięcy i odnośny kwit przedłożony zostanie,

g) Udzielanie pozwoleń do prowadzenia składowni tytoniu bez zastępców,

h) Zmiany w przydzieleniu fasowania tytoniu przez trafiki,

i) Dochodzenia i wyroki w sprawach dochodowych,

j) Wymiar należytości bezpośrednich, o ile ten nie został uskuteczniony przez notaryuszów lub sądu,

k) Ostateczne załatwienie wniesionych rekursów przeciw nakazom zapłaty odnośnie do należytości bezpośrednich w wypadkach, w których żądaniu strony zadość uczyniono.

Przytem zwraca się uwagę, że strony mogą wnosić podania pisemnie lub ustnie co do spraw dotyczących służby dochodów, albo bezpośrednio w Komendzie powiatowej w Kielcach, albo w przynależnym ze względu na miejsce posterunku Straży skarbowej.

499.

Przerachowywanie rubli na korony przy płaceniu podatków i innych publicznych danin.

Rozporządzeniem z dnia 3. września 1917. F. A. Nr. 150.330/17 zarządziło c. i k. wojskowe Generał Gubernatorstwo w Lublinie co następuje:

W myśl § 2. Rozporządzenia c. i k. wojskowego Generał Gubernatorstwa z dnia 1. kwietnia 1917. Dz. rozp. 34. miarodajnym jest przy wszystkich wpłatach przypisanych w walucie rosyjskiej przy obliczeniu tychże na walutę koronową kurs przerachowania obowiązujący w dniu płatności o ile przy wpłatach, które z winy zobowiązanych po dniu płatności następują, w dniu uskuteczniania wypłaty nie obowiązuje wyższy kurs przerachowania.

W tym wypadku miarodajnym jest ten wyższy kurs. Z okazyi zniżenia po raz pierwszy dnia 14. lipca 1917. a potem 1. sierpnia 1917. urzędowego kursu przerachowania dla rubli z 3. Kor. 35 hl. na 3. Kor. 25 hl. względnie potem na 3 Kor. zwraca się uwagę, że przy płaceniu **podatków i innych publicznych danin** zapadłych jeszcze przed 14. lipca 1917. względnie 1. sierpnia 1917. przy zniżonym kursie rubla uiszczanie nie może nastąpić podług ówcześnie obowiązującego niższego kursu przerachowania 3 Kor. względnie niższego ale podług każdocześnie w czasie zapadłości obowiązującego kursu rubla.

500.

Wycofanie z biegu banknotów po 50 Koron z datą 2. stycznia 1902.

Będące obecnie w obiegu bilety bankowe 50-koronowe z datą 2. stycznia 1902 roku wycofuje się z obiegu.

C. k. Rząd austryacki i król.-węg. w porozumieniu z Radą generalną Banku austryacko-węgierskiego wydały w tym względzie następujące zarządzenia:

Banknoty 50-koronowe z datą 2 stycznia 1902 r. będące obecnie w obiegu należy przedłożyć **do dnia 31. lipca 1919 r.** w zakładach głównych lub we filiach Banku austryacko-węgierskiego przy zapłatach lub do wymiany. Dzień 31. lipca 1919 r. stanowi ostateczny termin dla wycofania tych banknotów z biegu.

Od tego dnia począwszy zakłady Banku austryacko-węgierskiego będą je przyjmowały jedynie tylko w drodze wymiany.

Po dniu **31. lipca 1925 r.** ustanie obowiązek Banku austryacko-węgierskiego do wykupna lub wymiany biletów bankowych po 50 koron z datą 2.

stycznia 1902 r. (art. 89 statutów).

Budapeszt, dnia 28. czerwca 1917 r.

BANK AUSTRYACKO-WĘGIERSKI

Heinrich	Popovics	Schmid
radca generalny.	gubernator.	sekretarz generalny.

501.

Blankiety wekslowe.

Po myśl art. 113 rosyjskiej ustawy stemplowe ma należytość wekslowa być przez użycie blankietówj wekslowych uiszczoną. Blankiety wekslowe sprzedają główne składownie tytoniu i koncesyonowani sprzedawcy stempli i weksli.

Blankiety wekslowe opiewają:

10. kop, 15. kop., 30. kop., 45. kop., 60. kop. 75. kop., 90. kop., 1 Rub. 5 kop., 1 Rub. 10 kop., 1. Rub. 35 kop., 1. Rub. 50 kop.

502.

Składanie należytości w złocie.

Stosownie do rozporządzenia c i k. Wojskowego Jeneral-Gubernatorstwa A. F. Nr. 80425/17. z dnia 21. sierpnia 1917. mogą w przyszłości składane w obrębie c. i k. Zarządu Wojskowego w Polsce płatne w złocie należytości za koszta wystawienia pozwoleń wywozowych i t. p. stosownie do rozporządzenia Naczelnej Komendy armii M. V. Nr. 65729/P.17. i Nr. 123899/P./17. nie tylko w rublach w złocie ale także w markach lub koronach w złocie.

Jako kurs przerachowania ustanawia się 10 rubli w złocie 21 marek 60.009 i w złocie albo 25 koron 39 h. w złocie.

503.

Zapotrzebowanie kart poboru nafty.

Z rozkazu c. i k. Jenerał Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie zaprowadza się karty kontrolne, uprawniające do zakupu nafty.

Wydawanie tych kart nastąpi w najbliższych dniach przez Magistraty względnie przez Wójtów gmin, gdzie je podjąć należy.

Każda rodzina otrzyma 1 (jedną) kartę poboru nafty. Karta ta będzie oznaczona na odwrotnej stronie nazwiskiem właściciela. Nazwisko wypisze urząd gminy na środku odwrotnej strony, za co (Burmistrza) Wójta i sekretarza gminnego osobiście czynię odpowiedzialnych, a każdy kupujący musi przy zakupnie nafty okazać swoją legitymacyę. Bez okazania legitymacyi, która musi się zgadzać z wypisanem nazwiskiem na karcie naftowej, sprzedawca nafty wydać nie może.

C. i k. Komenda powiatowa poznaczy karty naftowe literami W (wieś), M (miasto).

Odcinki 6, 7, 8 i 9 „nafta“ uprawniają do zakupna do końca października b. r. (od 7 począwszy) i muszą być przedłożone z całą kartą.

$1^1/_2$ funt. nafty na kartę W,

a 3 funty na kartę M.

Sprzedawca nafty ma przy zakupnie zużyte odcinki odłączyć i przechować.

Ilość nafty przypadająca na inne odcinki będzie każdomiesięcznie ogłoszoną.

Sprzedawca ma zużyte odcinki starannie przechować i oddać je z końcem każdego miesiąca wraz z pozostałym zapasem niewysprzedanej nafty właściwemu posterunkowi straży skarbowej. Sprzedawca (składownik) odpowiada za to osobiście, aby wydana za odcinkami ilość nafty, zgadzała się z ilością nafty wykazaną na odcinkach.

Na 1 (jeden) odcinek świecowy przypada $2^1/_2$ polsk. łuta świec.

Każde nadużycie, fałszowanie, podrabianie, oraz przenoszenie na inne osoby kart naftowych jest wzbronione i podlega surowej karze.

504.

Uszkodzone bilety rublowe.

Król. pol. Prokuratura zarządziła, iżby osoby, które biorą udział w niżej przedstawionych machinacyach, były przez sądy ścigane i karane za **oszustwo**.

Niesumienni spekulanci rozpowszechniają mianowicie wieści, że bilety rublowe choćby tylko nieznacznie uszkodzone (np. przekłóte, naddarte lub przedziurawione) tracą wartość i przyjmują takie bilety tylko w cenie po 70 lub 80 kop. za rubel lub po cenie jeszcze niższej.

Te fałszywe pogłoski są rozmyślnie rozpowszechniane w celach wyzysku. Według rosyjskiej ustawy kredytowej wszelkie banknoty rublowe nawet podarte tracą dopiero wtedy swą wartość, gdy brakuje więcej niż jadna czwarta część powierzchni, gdy już nie można odczytać liter seryi lub też numeru, albo gdy brakuje podpisu kasyera. Nawet banknoty

przedarte zachowują walor, jeżeli części przylegają do siebie i jeżeli można tylko odczytać literę seryi, numer i podpis kasyera.

Banki i kasy rządowe będą przyjmowały bilety rublowe nieznacznie uszkodzone i tak samo może je każdy przyjmować bez obawy w obrocie prywatnym.

Każdy, kto został w taki sposób pokrzywdzony kto wie o rozmyślnem rozpowszechnianiu takich pogłosek albo komu ofiarowano przyjęcie biletów rublowych po cenie obniżonej, powinien zgłosić się zaraz do Komendy powiatowej, do księdza proboszcza, wójta lub do żandarmeryi i donieść o tem sądowi pokoju, ażeby wyzyskiwaczy pociągnięto do odpowiedzialności.

505.

O prawie zatwierdzenia wyroków śmierci i ułaskawiania.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, zgodnie z życzeniem Tymczasowej Rady Stanu, co nastęhuję:

§ 1.

Radzie Regencyinej przysługuje prawo zatwierdzania wyroków śmierci orzeczonych przez królewsko-polskie sądy i prawo ułaskawiania osób zasądzonych przez te sądy. Prawa te zastrzega się Jeneralnemu Gubernatorowi wojskowemu, jeżeli zasądzony jest obywatelem austryacko- węgierskiej Monarchii albo Państwa Niemieckiego. Przed postanowieniem należy wysłuchać zdania sądu orzekającego.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z chwilą ustanowienia Rady Regencyjnej.

506.

Nadzór nad działami sztuki drukarskiej.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Krol. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje:

Art. I.

§§ 1 i 2 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 7-go marca 1915 r., Nr. 7 Dz. rozp. mają brzmieć, jak następuje:

Nadzór władz.

Wydawnictwo dzieł drukowanych podlega nadzorowi władz. Nadzór wykonywuje Komenda powiatowa.

Za dzieła drukowane w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się wytwory prasy drukarskiej oraz dzieła z zakresu literatury i sztuki wytworzone i powielone w sposób mechaniczny lub chemiczny.

§ 2.

Egzemplarze obowiązkowe.

Z każdego pisma peryodycznego, należy przedłożyć Komendzie powiatowej jeden egzemplarz obowiązkowy na trzy godziny przed wydaniem, z każdego zaś innego druku na 8 dni przed wydaniem. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe może zarządzić, aby przedkładano ponadto jeszcze 10 dalszych egzemplarzy druku.

Komenda powiatowa może zakazać wydania odnośnego druku, uczynić je zależnem od pewnych warunków, albo zarządzić zniszczenie wszystkich egzemplarzy nakładu.

Wytwory prasy, służące jedynie do celów przemysłu, ruchu oraz życia domowego i towarzyskiego, jak formularze, cenniki, bilety wizytowe, nie podpadają pod przepisy tego paragrafu.

Art. II.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

507.

Instytut Naukowy gospodarstwa wiejskiego w Puławach

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa naczelnego, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających pod austryacko-węgierskim Zarządem wojskowym, co następuje:

Art. I.

Instytut Naukowy gospodarstwa wiejskiego w Puławach jest zakładem krajowym, utrzymywanym z dotacyi, pochodzących ze środków publicznych i ma na celu podniesienie oraz popieranie gospodarstwa wiejskiego Królestwo Polskiego.

Art. II

Osobny statut normuje urządzenie i działalność Instytutu Naukowego; statut ten stanowi część składową niniejszego rozporządzenia, a zatem może być zmieniony tylko postanowieniami, posiadającemi moc ustawodawczą.

Pierwsze mianowanie dyrektora i kierowników sześciu działów przeprowadza Rząd niezawiśle od przepisów statutu.

Art. III.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

508.

Tępienia ostów (*Cirsium arvense*).

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austryacko-węgierskiej administracyi wojskowej, co następuje.

§ 1.

Ktokolwiek rozporządza gruntem, obowiązany jest w terminie oznaczonym przez Komendę powiatową wytępić rosnące na nim osty (Cirsium arvense).

Komenda powiatowa może przepisać rozmaite sposoby tępienia ostów.

§ 2.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisów wydanych na jego podstawie będą karane przez Komennę powiatową—o ile czyn nie podpada pod surowszy przepis karny—grzywną do pięćdziesięciu koron, a w razie niemożności ściągnięcia grzywny karą aresztu do pięciu dni.

Prócz tego może Komenda powiatowa zarządzić tępienie ostów na koszt opieszałego.

§ 3.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

509.

Zbieranie perzu.

Z powodu spodziewanego braku paszy dla bydła przy nadchodzącej porze, zbieranie odpowiedniej zastępcze karmy dla bydła nabiera wielkiego znaczenia. W szczególności z powodu wyjątkowych stosunków konie będą musiały być pozbawione w wielkiej części ich naturalnej paszy, t. j. ziarna, należy przeto bezwarunkowo starać się o to, ażeby im dostarczyć pożywnej i łatwej do nabycia paszy zastępczej.

Do tego celu nadaje się obok otrąb zupełnie dobrze perz ze swoim szeroko rozgałęzionym posiadającym wiele pożywnych substancyi systemem korzennym, ponieważ zaś ponadto perz jest bardzo uciążliwym chwastem rolnym, przeto zbieranie tegoż przedstawia podwójną korzyść.

Według doświadczeń poczynionych w ostatnich miesiącach, okazał się perz bardzo przydatną karmą dla bydła.

Co do ważności substancyi powyższych perz odpowiednio użyty stoi na równi z najlepszą koniczyną a wedle okoliczności prawie nawet z owsem, pod warunkiem, że podaje się go jako paszę zupełnie oczyszczonym i rozdrobnionym stanie (bez ziemi i piasku).

Czyszczenie perzu najlepiej uskutecznia się za pomocą młocarni lub też młocki ręcznei, przytem perz musi być zupełnie suchy, po omłoceniu należy go poddać gruntowemu wymyciu wodą i następnie należy wysuszyć.

Przemywanie może się odbywać nię tylko w płynnej wodzie, lub w specyalnych urządzeniach wodnych, ale także i w ten sposòb że perz kładzie się w cienkich warstwach na równoległe ustawione deski, albo na poręcze drewniane, ażeby wskutek opadów deszczowych powoli uwolnić go od zanie-

czyszczenia.

Wzywa się przeto usilnie do zbieraniu perzu przy sposobności robót rolnych i to w każdej ilości nawet najmniejszej oraz do czyszczenia i suszenia tegoż w sposób wyżej wymieniony.

C. i k. Komenda powiatowa wzywa rolników do odstawy perzu, za który wedle rozp. c. i k. Jenerał-Gub. I. Nr. 19421/17. z dnia 13 sierpnia płaci 15 kor. za 100 kg. perzu zupełnie oczyszczonego i wysuszonego loco magazyn rządowy. Za ilości zanieczyszczone płacić sią będzie tylko połowę powyższej ceny.

510.

Przepisy budowlane.

a) dla miast: Buska i Chmielnika tudzież dla osad Stopnica, Nowy-Korczyn, Pacanów i Szydłów.

Wobec powstawania w miasteczku budowli, nie odpowiadających warunkom bezpieczeństwa ogniowego, ani też zasadom techniki i zdrowotności, podaje się do wiadomości wszystkich, że na zasadzie przepisów budowlanych w Królestwie Polskiem obowiązujących, wszelkie budowy, odbudowy i przebudowy domów mięszkalnych, składów, fabryk, szkół i t. p. mogą być dokonywane tylko na zasadzie planów przez miejscową Komisyę Budowlaną po poprzedniem uznaniu ich za przydatne przez Oddział techniczny c. i k. Komendy powiatowej.

Pozwolenia na dokonywanie nowych budowli i przebudowę już istniejących udziela Komisya Budowlana.

Wszelkie budowle gospodarcze, jako to: stodoły, stajnie, obory, szopy, ustępy, studnie, parkany wolno wznosić na zasadzie piśmiennego pozwolenia, uzyskanego od miejscowej Komisyi Budowlanej.

Kontrolę nad działalnością miejskich Komisyi Budowlanych, sprawować będzie c. i k. Komenda powiatowa.

Właściciele budowli rozpoczętych, winni niezwłocznie przedstawić plany i uzyskać pozwolenia na dalsze prowadzenie robót.

Prośby o pozwolenie na budowę należy wnosić wprost do Komisyi Budowlanej przy magistracie wzgl. urzędzie gminnym, dołączając potrzebne plany w dwóch egzemplarzach.

O ukończeniu dozwolonej budowy donieść należy do Komisyi Budowlanej, poczem po urzędowem zbadaniu budowy przy ewentualnym współudziale zastępcy Oddziału technicznego c. i k. Komendy powiatowej będzie mogła ona być oddana do użytku.

Dla budowli przemysłowych potrzeba obok pozwolenia na budowę także koncesyi przemysłowej ze strony c. i k. Komendy powiatowej.

W każdym zamieszkanym domu musi się znajdować wychodek, a przepis ten zastosować należy ze szczególnym naciskiem przy nowo budujących się domach.

Od studni musi być oddalony wychodek najmniej na 5 m.

Krycie budowli materyałami palnemi jest surowo wzbronione.

Uchybiający tym przepisom będą pociągani do odpowiedzialności, wznoszenie budowli będzie wstrzymane, a same budowle w razie potrzeby będą rozebrane

Właściciele i przedsiębiorcy budowlani, którzy przystąpią do robót nie upomniwszy się, że plan lub podanie zostały zatwierdzone, będą podlegać karom.

Rozporządzenie to ma moc prawną dla miast Buska i Chmielnika, o ile nie zostaje w sprzeczności ze szczegółowymi przepisami wydanymi dla tych miast rozporządzeniami z 3. października 1917. Nr. 16649 względnie z 1. października 1917. Nr. 19810.

b) dla wsi.

Wobec wszelkiego skupienia budowli krytych słomą i wynikającego stąd niebezpieczeństwa pożarowego, jako też wznoszenia budowli, nieodpowiadających wymaganiom technicznym i zdrowotnym podaje się do wiadomości co następuje:

1. Nowo wznoszone lub mające się odbudować budowle kryte materyałami palnemi, jako to: słomą, gontem, deskami lub papą winny być odsunięte od granic sąsiadów nie mniej jak 9 łokci, a od najbliższych istniejących budowli sąsiadów nie mniej jak 18 łokci.

Na działkach wązkich, gdzie odległości te zachować trudno, należy budowle odsunąć od drogi wgłąb parceli tak daleko, aby odległość nowych budowli od budowli sąsiadów była nie mniejsza jak 18 łokci.

2. Budowle wznoszone w odległości od sąsiadów mniejszej niż 9 łokci winny być kryte ogniotrwałemi materyałami, jak dachówką glinianą lub cementową. eternitem, ruberoidem, lub blachą.

Budowle wznoszone w odległości mniejszej niż 4 łokcie od granicy sąsiadów, winny być kryte ognio-

trwałe, a ściany graniczne winny być od fundamentów do wysokości 12 cali ponad dach murowane.

3. Ściany zewnątrz domów mieszkalnych wykonane z bali winny mieć nie mniej jak 4 cale grubości i być stawiane na fundamentach murowanych.

4. Ściany zewnątrz murowane z cegły, surówki, gliny ze słomą, piaskowo-wapienne nie mogą być cieńsze, jak 1 łokieć, to jest 2 cegły a z kamienia (opoki) nie mniej jak 30 cali.

Dla zabezpieczenia murów od wilgoci gruntowej na fundamentach winna być położona papa lub smołowiec.

5. Kominy winny być od fundamentów murowane i wyprowadzone ponad grzbiet dachu nie mniej, jak jeden łokieć wysoko.

6. Odległość gnojowni i dołu ściekowego od studni winna być nie mniejsza, jak 18. łokci.

Pozwolenia na wnoszenia nowych budowli albo na przebudowy udziela Wójt właściwej gminy w porozumieniu z sołtysem odnośnej miejscowości.

Do sołtysa należy też wykonywanie kontroli, by dozwolona budowa była według zatwierdzonego planu przeprowadzona.

Prośby o tego rodzaju pozwolenia należy przy podaniu bliższych szczegułów wnosić pisemnie, lub ustnie do kancelaryi Urzędu gminnego.

Prośby zaś o przeprowadzenie większych budowli np. jedno i więcej piętrowych domów, dalej zakładów przemysłowych wnosić do c. i k. Komendy powiatowej przy dołączeniu planów w dwòch egzemplarzach.

Po ukończeniu budowli takich większych zakładów i budynków, donieść należy o tem c. i k. Komendzie powiatowej, gdyż dopiero po komisyonalnym zbadaniu nowo wystawionej budowli może ona być oddaną do użytku.

Przy każdym domostwie musi być wychodek, a przepis ten zastosować należy ze szczególnym napiskiem przy nowo budujących się domach.

Od studni wychodki muszą być oddalone najmniej o 18 łokci.

Właściciele budowli jako też cieśle i murarze nie stosujący się do tych przepisòw będą podlegali surowym karom.

Wykonanie niniejszych przepisów wkłada się na władze gminne.

Kontrole nad wykonaniem niniejszych przepisów sprawować będzie c. i k. Komenda powiatowa.

Niestosowanie się do niniejszych przepisów będzie surowo karane przez c. i k. Komendę powiatową.

511.

Wyroki sądowe.

Kazimierz Chojnacki z Sempichowa zasądzonym został zarządzeniem c. i k. Komendanta powiatu w Busku jako właściwego Komendanta z dnia 21. września 1917. E. 1274/17. za to, że osobie nieznanej sprzedał bez zezwolenia korzec owsa za 18. rubli w drodze dyscyplinarnej na karę aresztu przer 14. dni zasądzonym.

Józef Pytlewski z Maleszowej został zarządzeniem c. i k. Komendanta powiatu jako właściwego, z 3. października 1917. E. 1275/17. za to, że usiłowsł bez zezwolania zemleć trzy korce żyta, zasądzony dyscyplinarnie na karę aresztu przez 14 dni.

Szmul Kochan z Jarząbek został c. i k. Komendanta powiatu w Busku, jako właściwego, z dnia 28. września 1917. E. 1367/17 zasądzonym dyscyplinarnie na karę aresztu przez jeden miesiąc za to, że bez zezwolenia kupił 49 kg. pszenicy.

Józef Wieczorek ze Śladkowa małego Jan Mizdra ze Skórzowa, zostali zarządzeniem c. i k. Komendanta w Bnsku jako właściwego z dnia 3. października 1917 E. 1407/17. zasądzeni dyscypliniarnie na karę aresztu po 7 dni za to, że bez zezwolenia pierwszy u drugiego kupił korzec żyta.

Chaim Darfunkel i Chil Mapa, z Nowego-Korczyna zostali zarządzeniem c. i k. Komendanta powiatu w Busku, jako właściwego z dnia 28. września 1917. E. 1172/17 zasądzeni dyscyplinarnie na karę aresztu po jednym miesiącu za to, że w celu dalszej odsprzedaży zakupili bez zezwolenia 4 korce owsa i jeden korzec pszenicy.

Icek Stein z Pacanowa, został zarządzeniem c. i k. Komentanta powiatu w Busku, jkko właściwego, z dnia 28. września 1917. E. 1236/17. zasądzonym dyscyplinarnie na karę aresztu przez 14. dni za to, że usiłował przewieźć z Orzelca do Pacanowa 50 f. fasoli i 37 f. owsa.

Antonina Bebelka z Wójczy i Jan Kardasz z Mietla zostali zarządzeniem c. i k. Komendanta powiatu w Busku jako właściwego z dnia 3. października 1917. E. 1238/17 zasądzeni dyscyplinarnie pierwsza na 50 K.

grzywny drugi na 7 dni aresztu za to, że drugi oddał do młyna drugiej bez zezwolenia. 127 kg. prosa do zmełcia.

Wojciech Wojsa z Zarosia zasądzonym został zarządzeniem c. i k. Komendanta w Busku, jako właściwego z dnia 28. września 1917. E. 1267/17 dyscyplinarnie na karę aresztu przez 20 dni za to, że bez zezwolenia usiłował przewieźć do Staszowa w dniu 28. sierpnia b. r. 566 f. kartofli w celu rozsprzedaży.

Dawid Rosenberg Czajkowski, z Chmielnika zasądzonym został zarządzeniem c. i k. Komendanta powiatu w Busku, jako właściwego z dnia 28. września 1917. E. 1310/17. dyscyplinarnie na karę aresztu za to, że bez zezwolenia zakupił 6 worków zboża.

Józef Placha z Szańca zasądzonym został zarządzeniem c. i k. Komendanta powiatu w Busku jako właściwego z dnia 28. września 1917. E. 1383/17. dyscyplinarnie na karę aresztu przez 10 dni za to, że bez zezwolenia usiłował zemleć $^1/_2$ korca prosa.

Szaja Dula ze Stopnicy, zasądzonym został zarządzeniem c. i k. Komendanta powiatu w Busku jako właściwego z dnia 28. września 1917. E. 1385/17. dyscyplinarnie na grzywnę w kwocie 20 koron za to, że bez zezwolenia kupił 9 kg. żyta.

C. i k. Komendant Powiatu:

Karol v. Petzold pułkownik w. r.

Drukarnia Topioła, w Busku.